

Deel III. - Europese staatkundige bepalingen.

Afdeling I. - België.

Artikel 31. Erkennende dat de verdragen van 19 april 1839, die vóór de oorlog de Internationale stelling van België bepaalden, niet meer met de tegenwoordige omstandigheden overeenkomen, stemt Duitsland er in toe, dat deze verdragen afgeschaft worden, en verbindt zich, van nu af, te erkennen en na te komen alle, om het even welke, overeenkomsten, die de voornaamste verbonden en geassocieerde mogendheden, of sommigen onder hen, met de regering van België of Nederland zullen kunnen aangaan, ten einde in de vervanging van gezegde verdragen van 1839 te voorzien. Moest zijn uitdrukkelijke bijtreding tot deze overeenkomsten of tot enige van hun beschikkingen vereist worden, zo verbindt Duitsland zich van nu af deze te zullen verlenen.

Artikel 32. Duitsland erkent de volkomen soevereiniteit van België over het gehele betwiste grondgebied van Moresnet (genaamd "Onzijdig Moresnet").

Artikel 33. Duitsland doet bovendien, ten voordele van België, afstand van alle rechten en titels op het grondgebied van Pruisisch Moresnet, gelegen ten westen van de baan van Luik naar Aken; het gedeelte van de weg dat dit grondgebied begrenst zal aan België toebehoren.

Artikel 34. Daarenboven doet Duitsland, ten voordele van België, afstand van alle rechten en titels op de gebieden die de gezamenlijke kreisen Eupen en Malmédy omvatten.

Gedurende de zes maanden die volgen op het in werking treden van onderhavig verdrag, zullen door de Belgische overheid te Eupen en te Malmédy registers geopend worden, en het zal aan de inwoners van gezegde grondgebieden vrij staan daarin schriftelijk hun wens uit te drukken deze grondgebieden, gans of gedeeltelijk, onder de Duitse heerschappij behouden te zien. Het zal de taak der Belgische regering zijn de uitslag van deze volksraadpleging mede te delen aan de Volkerenbond wiens beslissing België zich verbindt aan te nemen.

Artikel 35. Een commissie samengesteld uit zeven leden, waarvan er vijf zullen benoemd worden door de voornaamste verbonden en geassocieerde mogendheden, een door Duitsland en een door België, zal veertien dagen na het in werking treden van onderhavig verdrag ingesteld worden, om ter plaatse de nieuwe grenslijn tussen België en Duitsland vast te stellen, rekening houdend met de economische toestand en de verkeerswegen.

De beslissingen zullen bij meerderheid van stemmen genomen worden en voor de belanghebbende partijen verplichtend zijn.

Artikel 36. Zodra de overgang van de soevereiniteit over de hoger bedoelde gewesten definitief zal voltrokken zijn, zullen de Duitse onderhorigen, die in genoemde gewesten gevestigd zijn, van rechtswege en bij uitsluiting van de Duitse nationaliteit, onherroepelijk de Belgische nationaliteit verwerven.

Nochtans zullen de Duitse onderhorigen die zich op deze gebieden zouden gevestigd hebben na 1 augustus 1914 de Belgische nationaliteit slechts met de toelating van de Belgische regering kunnen verwerven.

Artikel 57. Gedurende twee jaar na de definitieve overgang van de soevereiniteit over de gewesten, die krachtens onderhavig verdrag aan België toegekend zijn, zullen de Duitse onderhorigen die meer dan 18 jaar zijn en in deze gewesten gevestigd zijn, het vermogen bezitten de Duitse nationaliteit te verkiezen.

De voorkeur van de echtgenoot zal beslissend zijn voor die van de echtgenote, en de voorkeur van de ouders zal beslissend zijn voor die van hun kinderen van minder dan 18 jaar.

De personen die het hierboven omschreven recht van voorkeur uitgeoefend hebben zullen binnen de 12 maanden daaropvolgend hun woonplaats naar Duitsland moeten overbrengen.

Het zal hun vrij staan, de onroerende goederen, welke zij in de door België verworven gewesten bezitten, te behouden. Ze zullen hun roerende goederen, van welke aard ook, kunnen met zich nemen. Ze zullen uit dien hoofde geen de minste hetzij invoer-, hetzij uitvoerrechten te betalen hebben.

Artikel 38. De Duitse regering zal zonder uitstel de archieven, registers, plannen, titels en documenten van alle aard nopens het burgerlijk, militair, financieel, gerechtelijk of enig ander bestuur van het onder de Belgische soevereiniteit overgebrachte grondgebied, aan de Belgische regering overhandigen.

De Duitse regering zal eveneens aan de Belgische regering de archieven en documenten van alle aard teruggeven, die gedurende de oorlog door de Duitse overheden uit de Belgische openbare besturen, en inzonderheid het ministerie van buitenlandse zaken te Brussel, weggenomen werden.

Artikel 39. De verhouding en de aard der financiële lasten van Duitsland en Pruisen, die België wegens de aan hem toegekende gewesten op zich zal moeten nemen, zullen vastgesteld worden in overeenkomst met de artikelen 254 en 256 van deel IX (Financiële bepalingen) van onderhavig verdrag.

Afdeling II. - Luxemburg.

Artikel 40. Wat het Groothertogdom Luxemburg betreft, ziet Duitsland af van het voordeel voortspuitend uit alle beschikkingen te zijnen gunste opgenomen in de verdragen van 8 februari 1842, 2 april 1847, 20-25 oktober 1865, 18 augustus 1866, 21 februari en 11 mei 1867, 10 mei 1871, 11 juni 1872, 11 november 1902 alsmede in alle op gezegde verdragen volgende overeenkomsten.

Duitsland erkent dat het Groothertogdom Luxemburg sedert de 1^e januari 1919 opgehouden heeft, deel uit te maken van de Duitse Zollverein, doet afstand van alle rechten op het uitbaten van de spoorwegen, stemt toe in het afschaffen van het onzijdigheidstelsel van het groothertogdom, en neemt op voorhand alle internationale schikkingen aan, die door de verbonden en geassocieerde mogendheden aangaande het groothertogdom getroffen worden.

Artikel 41. Duitsland verbindt zich, op aanvraag der voornaamste verbonden en geassocieerde mogendheden, het Groothertogdom Luxemburg de voordelen en rechten te laten genieten, die in onderhavig verdrag ten bate van voornoemde mogendheden of van hun onderhorigen omschreven zijn, inzake economische, vervoer- of luchtvaartangelegenheden.

Afdeling III. - Linker Rijnsoever.

Artikel 42. Het is aan Duitsland verboden vestingen te behouden of op te richten hetzij op de linkeroever van de Rijn, hetzij op de rechteroever, ten westen van een lijn getrokken, op 50 km ten oosten van deze stroom.

Artikel 43. Zijn insgelijks verboden in de in artikel 42 omschreven landstrook het onderhouden of het verenigen van strijdkrachten, hetzij blijvend, hetzij tijdelijk, zowel als alle militaire bewegingen van welke aard ook, en het behouden van alle materiële mobilisatiemiddelen.

Artikel 44. Ingeval Duitsland, op welke manier ook, de beschikkingen der artikelen 42 en 43 moest overschrijden zou het aangezien worden als hebbende een vijandelijke daad gepleegd tegenover de mogendheden die onderhavig verdrag hebben ondertekend, en als trachtende de wereldvrede te storen.

Afdeling IV. - Het Saarbekken.

Artikel 45. Als vergoeding voor het verdelgen der steenkoolmijnen in het noorden van Frankrijk en in afrekening op het beloop van de door Duitsland te betalen oorlogsschade, staat Duitsland aan Frankrijk af de gehele onvoorwaardelijke eigendom, vrij van alle lasten of schulden, met uitsluitend uitbatingsrecht, van de steenkoolmijnen gelegen in het Saarbekken afgebakend zoals omschreven in artikel 48.

Artikel 46. Ten einde de rechten en het welzijn van de bevolking te verzekeren, en aan Frankrijk de volle vrijheid der uitbating van de

mijnen te waarborgen, neemt Duitsland de beschikkingen aan van hoofdstukken I en II van het hierbij gevoegde toevoegsel.

Artikel 47. Ten einde op gepaste tijd in het vaste stelsel van het Saarbekken te voorzien, rekenschap houdend met de wensen der bevolking, nemen Frankrijk en Duitsland de beschikkingen aan van hoofdstuk III van het hierbij gevoegde toevoegsel.

Artikel 48. De grenzen van het grondgebied van het Saarbekken, dat het voorwerp is van deze beschikkingen, zullen vastgesteld zijn als volgt.

Ten zuiden en ten zuidwesten: door de grens van Frankrijk, zoals ze door onderhavig verdrag vastgesteld is.

Ten noordwesten en ten noorden: door een lijn die de noordelijke bestuurlijke grenslijn volgt van de kreis Merzig van af het punt, waar ze de Franse grens verlaat tot het punt waar ze de bestuurlijke grenslijn doorsnijdt die de gemeente Saarlöschbach van de gemeente Britten scheidt; deze gemeentegrens zuidwaarts volgend, de bestuurlijke grens van het kanton Merzig derwijze bereikend, dat het kanton Mettlach, behalve de gemeente Britten, in het grondgebied van het Saarbekken begrepen is; de noordelijke bestuurlijke grenslijnen volgend van de kantons Merzig en Haustadt, die bij gezegd grondgebied van het Saarbekken ingelijfd zijn, dan achtereenvolgens de bestuurlijke grenslijnen die de kreisen Sarrelouis, Ottweiler, en St.-Wendel van de kreisen Merzig, Trier, en het prinsdom Birkenfeld scheiden, tot op een punt, gelegen op ongeveer 500 m ten noorden van het dorp Furschweiler (het toppunt van de Metzelberg).

Ten noordoosten en ten oosten: van het laatste hoger bepaalde punt tot aan een punt gelegen op ongeveer 3 km 500 ten oostnoordoosten van St.-Wendel:

een op het terrein vast te stellen lijn, lopend ten oosten van Furschweiler, ten westen van Roschberg, ten oosten der punten 418, 329 (zuiden van Roschberg); ten westen van Leitersweiler, ten noordoosten van het punt 464, vervolgens zuidwaarts de ruglijn volgend tot waar ze de bestuurlijke grenslijn van de kreis Kusel ontmoet;

vervolgens, zuidwaarts, de bestuurlijke grens van de kreis Kusel, dan die van de kreis Homburg, in zuidoostelijke richting tot op een punt gelegen op ongeveer 1000 m ten westen van Dunzweiler;

vervolgens en tot op een punt gelegen op ongeveer 1 km ten zuiden van Hornbach;

een lijn, op het grondgebied vast te stellen, gaande door het punt 424 (ongeveer 1000 m ten zuidoosten van Dunzweiler) door de punten 363 (Fuchs-Berg), 322 (zuidwesten van Waldmohr), dan ten oosten van Jägersburg en Erbach, dan omvattend Homburg en gaande door de punten 361 (ongeveer 2 km 500 ten oostnoordoosten van de stad), 342 (ongeveer 2 km ten zuidoosten van de stad), 357 (Schreiners-Berg), 356, 350 (ongeveer 1 km 500 ten zuidoosten van Schwarzenbach), vervolgens lopend ten oosten van Einod, ten zuidoosten der punten 322 en 333, op ongeveer 2 km ten oosten van Webenheim, 2 km ten oosten van Mimbach, ten oosten de vlakke omringend waarover de baan van Mimbach naar Böckweiler loopt, op die wijze dat gezegde baan in het Saarbekken begrepen is, lopend onmiddellijk ten noorden van het punt waar de twee wegen komend van Böckweiler en van Altheim samenlopen,

en gelegen op ongeveer 2 km ten noorden van Altheim, dan, langs Ringweilerhof uitgesloten en het punt 233 inbegrepen, de Franse grens bereikend aan de bocht die ze vormt op ongeveer 1 km ten zuiden van Hornbach (zie de kaart op 1/1.000.000, aan onderhavig verdrag toegevoegd onder nummer 2).

Een commissie, samengesteld uit vijf leden, waarvan één benoemd zal worden door Frankrijk, een door Duitsland, en drie door de raad van de Volkerenbond, die onderdanen van andere mogendheden zal kiezen, zal ingesteld worden binnen de 14 dagen na het in werking treden van onderhavig verdrag, om ter plaatse de hierboven omschreven grenslijn vast te stellen.

In de gedeelten van de voorgaande lijn die niet met de bestuurlijke grenzen overeenstemmen, zal de commissie zich beijveren, de aangeduide lijn te behouden, zoveel mogelijk rekening houdend met de plaatselijke economische belangen, en de bestaande gemeentegrenzen.

De beslissingen van deze commissie zullen bij meerderheid van stemmen genomen worden, en voor de belanghebbende partijen als verplichtend gelden.

Artikel 49. Duitsland doet afstand van het beheer van hierboven bepaald grondgebied ten gunste van de Volkerenbond, die hier als fideicommissaris beschouwd wordt.

Op het einde van een tijdperk van 15 jaar te rekenen van het in werking treden van onderhavig verdrag, zal de bevolking van gezegd grondgebied uitgenodigd worden om de soevereiniteit te doen kennen onder welke ze wenst geplaatst te worden.

Artikel 50. De bepalingen volgens dewelke de afstand van de mijnen van het Saarbekken zal uitgevoerd worden, evenals de maatregelen bestemd om de eerbied voor de rechten en het welzijn van de bevolking en terzelfder tijd het beheer van het grondgebied te verzekeren, en de voorwaarden waaronder de hoger voorziene volksstemming plaats zal grijpen, zijn vastgesteld in het hierbij gevoegde toevoegsel, hetwelk zal beschouwd worden als een tot het geheel behorend deel van onderhavig verdrag, en hetwelk Duitsland verklaart aan te nemen.

Toevoegsel.

In overeenkomst met de voorschriften van artikelen 45 tot 50 van onderhavig verdrag zijn de bepalingen volgens dewelke de afstand door Duitsland aan Frankrijk van de mijnen van het Saarbekken zal uitgevoerd worden, alsmede de maatregelen, bestemd om de eerbied voor de rechten en het welzijn der bevolking, en tezelfdertijd de regering van het grondgebied te verzekeren, en de voorwaarden onder dewelke deze bevolking zal uitgenodigd worden bekend te maken, onder welke heerschappij zij wenst geplaatst te worden, als volgt vastgesteld:

Eerste hoofdstuk. – Over de afgestane mijneigendommen en hun ontginning.

§ 1. Te rekenen van het in werking treden van onderhavig verdrag zal de Franse staat de volkomen en onafhankelijke eigendom verwerven van de steenkoolmijnen gelegen binnen de grenzen van het Saarbekken, zoals ze in artikel 48 van genoemd verdrag omschreven zijn.

De Franse staat zal het recht hebben, tenzij de mijnen al of niet te ontginnen, of het recht ze te ontginnen aan derden over te laten, zonder daartoe eerst enige toelating te moeten bekomen, of enige formaliteit te vervullen.

De Franse staat zal altijd de toepassing der hieronder bedoelde Duitse mijnwetten of verordeningen mogen eisen, ten einde het vaststellen van zijn rechten te verzekeren.

§ 2. Het recht van eigendom van de Franse staat zal toegepast worden zowel op de vrije nog niet vergunde koolbeddingen als op de reeds vergunde beddingen, welke er ook de tegenwoordige eigenaars van zijn, zonder te onderscheiden of deze aan de Pruisische staat, aan de Beierse staat, aan andere staten of gemeenschappen, aan maatschappijen of aan private personen toebehoren, of deze ontgind of niet ontgind zijn, of een ontginningrecht verschillend van de rechten der eigenaars van de oppervlakte erkend geweest is ook niet.

§ 3. Wat de ontginde mijnen aangaat zal de overdracht van de eigendom aan de Franse staat toegepast worden op al de aanhorigheden van deze mijnen, in het bijzonder op de inrichtingen en het uitbatingsmaterieel, zowel aan de oppervlakte als onder de grond, op hun opdelvingstuig, hun fabrieken voor het omwerken van steenkool tot elektrische kracht, cokes en bijproducten, werkplaatsen, verkeerswegen, elektrische kanalisaties, inrichtingen voor het ontvangen en verdelen van water, gronden en gebouwen zoals burelen, woningen van bestuurders, beambten of werklieden, scholen, gasthuizen en armenapotheken, op de opgeslagen waren en voorraden van elke aard, op archieven en plans, en in het algemeen, op al wat de eigenaars of uitbaters bezitten of in gebruik hebben voor het uitbaten van de mijnen en hun aanhorigheden.

De overdracht zal insgelijks toepasselijk zijn op schuldvorderingen, welke te innen blijven voor producten geleverd vóór het in bezit nemen door de Franse staat en na het ondertekenen van onderhavig verdrag, alsook op de borggelden der klanten, wiens rechten zullen gewaarborgd worden door de Franse staat.

§ 4. De eigendom zal door de Franse staat vrij van alle schulden en lasten verkregen worden. Nochtans zal er geen inbreuk gemaakt worden op de rechten verworven of op weg verworven te worden door het personeel der mijnen of hun aanhorigheden op de datum van het in werking treden van onderhavig verdrag, wat betreft de pensioenen van lijfrente of onbekwaamheid tot het werk van gezegd personeel. Daarentegen zal Duitsland aan de Franse staat de mathematische reserve van de door dit personeel verworven rechten moeten uitbetalen.

§ 5. De waarde der aldus aan de Franse staat afgestane eigendommen zal vastgesteld worden door de commissie van herstel, voorzien in artikel 233 van deel VIII (Herstel) van onderhavig verdrag.

Deze waarde zal Duitsland te goed geschreven worden op de rekening der herstellingen.

Duitsland zal de eigenaars of belanghebbenden, welke zij ook mogen zijn, schadeloos moeten stellen.

§ 6. Geen tarief op Duitse spoor- of waterwegen zal derwijze mogen vastgesteld worden, dat het bij rechtstreekse of onrechtstreekse onderscheiding, zou kunnen nadeel aanbrengen aan het vervoer van het personeel, van de voortbrengselen der mijnen en aanhorigheden of van de stoffen, die tot hun uitbating noodzakelijk zijn. Dit vervoer zal al de rechten en voorrechten genieten die

internationale spoorwegverdragen aan soortgelijke producten van Franse oorsprong zouden kunnen waarborgen.

§ 7. Het materieel en het personeel welke nodig zijn voor de afvoer en het vervoer der producten der mijnen en van hun aanhorigheden, alsmede voor het vervoer van werklieden en beambten zullen door het beheer van de spoorwegen en van het bekken geleverd worden.

§ 8. Generlei hinderpalen zullen in de weg gelegd worden van voltooiingswerken van spoor- of waterwegen die de Franse staat zou nodig achten om de afvoer en het vervoer van de producten van de mijnen en hun aanhorigheden te verzekeren, zoals verdubbeling der sporen, vergroting der stations, oprichting van werven en aanhorigheden. Het verdelen der kosten zal, in geval van onenigheid, aan een scheidsgerecht onderworpen worden.

De Franse staat zal eveneens alle nieuwe verbindingswegen, alsmede de wegen, elektrische kanalisaties en telefonische verbindingen mogen aanleggen welke hij tot nut der uitbating nodig zal achten.

Hij zal de verbindingswegen waarvan hij de eigendom bezit, en bijzonderlijk die, welke de mijnen en hun aanhorigheden met de verbindingswegen op Frans grondgebied verbinden, ongestoord, zonder enige belemmering, uitbaten.

§ 9. De Franse staat zal altijd de toepassing mogen eisen der Duitse wetten en verordeningen op het mijnwezen, van kracht op 11 november 1918 (behoudens de beschikkingen die uitsluitend genomen werden met het oog op de oorlogstoestand) voor het aanwerven van gronden, welke hij noodzakelijk acht voor het uitbaten van de mijnen en hun aanhorigheden.

Het herstellen van schade aan de gebouwen veroorzaakt door het uitbaten van gezegde mijnen en hun aanhorigheden, zal geregeld worden overeenkomstig de hierboven bedoelde Duitse wetten en verordeningen aangaande het mijnwezen.

§ 10. Iedere persoon, die de Franse staat in zijn plaats stelt voor alle of een gedeelte van zijn rechten op het uitbaten van de mijnen of van hun aanhorigheden, zal de in dit toevoegsel vastgestelde voorrechten genieten.

§ 11. De mijnen en andere onroerende goederen, die eigendom van de Franse staat geworden zijn, mogen nooit het voorwerp worden van maatregelen van verbeuring, vrijkoping, onteigening, of opeising, noch van enige andere maatregelen, die het recht van eigendom zouden schaden.

Het personeel en het materieel voor het uitbaten van de mijnen en van hun aanhorigheden gebruikt, evenals de producten, uit deze mijnen getrokken of in hun aanhorigheden vervaardigd, zullen nooit mogen opgeëist worden.

§ 12. Het uitbaten van de mijnen en van hun aanhorigheden, waarvan de eigendom aan de Franse staat zal toegekend zijn, zal, onder voorbehoud van de beschikkingen van § 23 hieronder, onderworpen blijven aan het stelsel bepaald door de Duitse wetten en verordeningen, die op 11 november 1918 van kracht waren (behoudens de beschikkingen, uitsluitend genomen met het oog op de oorlogstoestand).

De rechten van de werklieden zullen insgelijks gehandhaafd worden, zoals ze op 11 november 1918 door voornoemde Duitse wetten en verordeningen bepaald waren, en onder voorbehoud der beschikkingen van gezegde § 23.

Generlei hindernissen zullen in de weg gelegd worden voor het invoeren en het gebruiken in de mijnen of hun aanhorigheden van arbeidskrachten welke niet tot het bekken behoren.

De Franse werklieden en beambten zullen tot de Franse syndicaten mogen behoren.

§ 13. Bij het vaststellen van de bijdrage van de mijnen en van hun aanhorigheden, zowel tot de plaatselijke begroting van het grondgebied van het Saarbekken als tot de gemeentebelastingen, zal op rechtmatige wijze rekening gehouden worden met de waarde der mijnen in verhouding tot het totaal van de belastbare rijkdom van het bekken.

§ 14. De Franse staat zal ten allen tijde als aanhorigheden der mijnen, lagere of technische scholen mogen inrichten en onderhouden, ten gebuike van het personeel en van de kinderen van dit personeel, en er het onderricht laten geven in de Franse taal, volgens leerplannen en door leermeesters naar zijn keuze.

Hij zal insgelijks gasthuizen, armenapotheken, werkmanswoningen en tuinen, en andere werken van onderstand en solidariteit mogen inrichten en onderhouden.

§ 15. Het zal de Franse staat volkomen vrij staan, naar goeddunken over te gaan tot het verdelen, het verzenden en vaststellen van de verkoopprijzen der producten van de mijnen en hun aanhorigheden.

Evenwel verbindt de Franse regering zich, welke ook de hoeveelheid van de opbrengst der mijnen zij, ten allen tijde in de vereisten te voorzien van het plaatselijke nijverheids- en

huishoudelijk verbruik in de verhouding die in 1913 bestond tussen het plaatselijk verbruik en de gehele opbrengst van het Saarbekken.

Hoofdstuk II. – Beheer van het gebied van het Saarbekken.

§ 16. Het beheer van het gebied van het Saarbekken zal toevertrouwd worden aan een commissie die de Volkerenbond zal vertegenwoordigen. Deze commissie zal haar zetel hebben in het grondgebied van het Saarbekken.

§ 17. De in § 16 voorziene commissie van beheer zal samengesteld zijn uit vijf leden, door de raad van de Volkerenbond benoemd, en zal omvatten een Frans lid, een niet Frans lid, afkomstig uit en wonend in het grondgebied van het Saarbekken, en drie leden behorend tot drie andere landen dan Frankrijk en Duitsland.

De leden van de commissie van beheer zullen benoemd worden voor één jaar, waarna hun mandaat kan hernieuwd worden. Ze zullen kunnen afgezet worden door de raad van de Volkerenbond, die in hun vervanging zal voorzien.

De leden van de regeringscommissie zullen recht hebben op een jaarwedde, die door de raad van de Volkerenbond vastgesteld, en uit de inkomsten van het grondgebied betaald zal worden.

§ 18. De voorzitter van de commissie van beheer zal door de raad van de Volkerenbond onder de leden der commissie en telkens voor een jaar aangewezen worden, en niet herkiesbaar zijn.

De voorzitter zal het ambt van uitvoerend agent van de commissie waarnemen.

§ 19. De commissie van beheer zal, op het gebied van het Saarbekken, de regerende macht uitoefenen, die vroeger aan het Duitse keizerrijk, aan Pruisen en aan Beieren behoorde, er onder begrepen de macht ambtenaren te benoemen en af te zetten, en de bestuurlijke en vertegenwoordigende inrichtingen in het leven te roepen die ze nodig mocht achten.

Ze zal volledig bevoegd zijn voor het beheren en uitbaten der spoorwegen, kanalen en andere openbare diensten.

Haar beslissingen zullen bij meerderheid van stemmen genomen worden.

§ 20. Duitsland zal alle officiële bescheiden en archieven die in zijn bezit of in het bezit van een Duitse staat of van een plaatselijke overheid zijn, en die het Saarbekken of de rechten van zijn inwoners aangaan, ter beschikking stellen van het beheer van het Saarbekken.

§ 21. Het zal de taak zijn van de commissie van beheer, door de middelen en onder de voorwaarden, die zij passend acht, de belangen der inwoners van het gebied van het Saarbekken in den vreemde te beschermen.

§ 22. De commissie van beheer zal het volle vruchtgebruik hebben der eigendommen buiten de mijnen die hetzij ten titel van openbaar domein of ten titel van privaat domein, aan de regering van het Duitse keizerrijk of aan de regering van enige Duitse staat in het gebied van het Saarbekken toebehoren.

Wat de spoorwegen betreft, zal een rechtvaardige verdeling van het rollend materieel plaats hebben door toedoen van een gemengde commissie, waarin zullen vertegenwoordigd zijn de commissie van

beheer van het gebied van het Saarbekken en de Duitse spoorwegen.

De personen, goederen, schepen, wagons, voertuigen en postwagens, die het Saarbekken verlaten of er binnenkomen zullen al de rechten en voordelen aangaande doorvoer en vervoer genieten, bepaald in de beschikkingen van deel XII (Zeehavens, waterwegen en spoorwegen) van onderhavig verdrag.

§ 23. De wetten en verordeningen die op 11 november 1918 op het gebied van het Saarbekken van kracht waren (met voorbehoud der maatregelen uit hoofde van de oorlogstoestand voorgeschreven) zullen er toepasselijk blijven.

Indien het, voor algemene redenen of om gezegde wetten en verordeningen te doen overeenstemmen met de bepalingen van onderhavig verdrag, noodzakelijk zou zijn er wijzigingen aan toe te brengen, zouden deze vastgesteld en uitgevoerd worden door de commissie van beheer, na inwinning van de mening der gekozen vertegenwoordigers van de bevolking, op de wijze welke de commissie zal bepalen.

Geen wijziging zal aan het wettig uitbatingstelsel in § 12 voorzien, toegebracht worden, zonder voorafgaande raadpleging van de Franse staat, tenzij deze wijziging het gevolg zou zijn van een algemene arbeidsverordening, door de Volkerenbond aangenomen.

In het vaststellen van de arbeidsvoorwaarden en werkuren voor mannen, vrouwen en kinderen zal de commissie van beheer moeten in aanmerking nemen de door de plaatselijke arbeidsinstellingen uitgebrachte wensen, alsmede de bepalingen door de Volkerenbond aangenomen.

§ 24. Onder voorbehoud der beschikkingen van § 4 zullen de verzekering- of pensioenrechten, door de inwoners van het Saarbekken, verkregen of op weg verkregen te worden op de datum van het in werking treden van onderhavig verdrag, hetzij deze betrekking hebben op enig Duits verzekeringsstelsel of op pensioenen van welke aard ook, door geen der beschikkingen van onderhavig verdrag getroffen worden.

Duitsland en de regering van het gebied van het Saarbekken zullen vermelde rechten handhaven en beschermen.

§ 25. De bestaande burgerlijke en lijfstraffelijke rechtbanken zullen in het Saarbekken behouden worden.

Een burgerlijk en lijfstraffelijk gerechtshof zal door de commissie van beheer ingesteld worden om de vonnissen door gezegde rechtbanken geveld, in beroep te beoordelen, en uitspraak te doen over zaken, waartoe deze niet bevoegd zijn.

Het zal de taak zijn van de commissie van beheer in de regeling der inrichting en de bevoegdheid van gezegd hof te voorzien.

De rechtspraak zal geschieden in naam der commissie van beheer.

§ 26. De commissie van beheer zal alleen het recht hebben, taksen en belastingen te heffen binnen de grenzen van het gebied van het Saarbekken.

De opbrengst van de taksen en belastingen zal uitsluitend voor de behoeften van het gebied gebruikt worden.

Het op 11 november 1918 bestaande belastingstelsel zal behouden worden, voor zover de omstandigheden het toelaten, en geen nieuwe taksen, behalve wat de tol aangaat, zullen mogen ingevoerd

worden zonder voorafgaande raadpleging van de gekozen vertegenwoordigers der bevolking.

§ 27. Deze beschikkingen zullen geenszins inbreuk maken op de huidige nationaliteit der inwoners van het gebied van het Saarbekken.

Generlei hinderpalen zullen degenen, die van nationaliteit wensen te veranderen, in de weg gesteld worden, maar het is wel verstaan dat, in zulk geval, de nieuwe nationaliteit verkregen wordt met uitsluiting van alle andere nationaliteit.

§ 28. Onder het toezicht van de commissie van beheer, zullen de inwoners hun plaatselijke vergaderingen, hun godsdienstige vrijheden, hun scholen en hun taal behouden.

Het stemrecht zal voor geen andere dan de plaatselijke vergaderingen uitgeoefend worden; het zal aan alle inwoners, boven de 20 jaar oud, zonder onderscheid van geslacht, toegekend worden.

§ 29. Aan diegenen der inwoners van het gebied van het Saarbekken, die gezegd gebied zouden wensen te verlaten, zal alle gemak gegeven worden om hun onroerende goederen te behouden of om ze tegen billijke prijs te verkopen, en om hun meubelen vrij van alle taksen mee te voeren.

§ 30. Er zal binnen het gebied van het Saarbekken, noch verplichtende, nog vrijwillige krijgsdienst bestaan; het oprichten van versterkingen is er verboden.

Een plaatselijke gendarmerie alleen zal er tot handhaving van de openbare orde ingericht worden.

De commissie van beheer zal, onder alle omstandigheden, belast zijn met de bescherming van personen en goederen in het grondgebied van het Saarbekken.

§ 31. Het grondgebied van het Saarbekken, zoals het door artikel 48 van onderhavig verdrag omschreven is, zal aan het Franse tolstelsel onderworpen zijn. De opbrengst van de voorrechten geïnd op de goederen, die voor het plaatselijk gebruik bestemd zijn, zal aan de begroting van gezegd grondgebied toegekend worden, met aftrek van alle inningskosten.

Er zal generlei uitvoertaks mogen geheven worden op de metallurgische producten of op de steenkool, uit gezegd grondgebied naar Duitsland verzonden, noch op de Duitse invoer bestemd voor de nijverheid in het gebied van het Saarbekken.

De natuurlijke of vervaardigde producten, afkomstig uit het bekken en in doorvoer op Duits grondgebied, zullen vrij zijn van alle toltaksen. Zulks zal eveneens het geval zijn voor de Duitse producten in doorvoer op het gebied van het bekken.

Gedurende vijf jaar, te rekenen vanaf het in werking treden van onderhavig verdrag, zullen de producten, afkomstig van en verzonden uit het bekken, vrije invoer in Duitsland genieten en gedurende hetzelfde tijdperk zal de invoer uit Duitsland in het gebied van het bekken van de artikelen bestemd voor het plaatselijk verbruik vrij zijn van tolrechten.

Gedurende deze vijf jaar behoudt zich de Franse regering het recht voor, voor ieder artikel uit het bekken afkomstig, en waarin grondstoffen en afgewerkte stoffen begrepen zijn, die vrij van tol uit Duitsland komen, de hoeveelheden, die in Frankrijk zullen toegelaten worden, te beperken tot de jaarlijkse gemiddelde

hoeveelheid die in de loop der jaren 1911-1913, in Elzas Lotharingen en Frankrijk ingevoerd werd, zoals ze met behulp van alle officiële inlichtingen en statistieke bescheiden zal vastgesteld worden.

§ 32. Generlei verbod noch beperking zal aan de omloop van Franse munt in het gebied van het Saarbekken opgelegd worden.

De Franse staat zal het recht hebben, zich voor al zijn aankopen of betalingen en in al zijn contracten betreffende het uitbaten van de mijnen of van hun aanhorigheden, van Franse munt te bedienen.

§ 33. De commissie van beheer zal bevoegd zijn om alle twistvragen op te lossen waartoe de uitlegging van de voorafgaande beschikkingen zou kunnen aanleiding geven.

Frankrijk en Duitsland erkennen dat elk geschil ontstaande uit een verschil van uitlegging van gezegde beschikkingen, insgelijks aan de commissie van beheer zal onderworpen worden, wiens uitspraak, bij meerderheid van stemmen gedaan, verplichtend zal zijn voor beide landen.

Hoofdstuk III. – Volksraadpleging.

§ 34. Na afloop van een tijdsbestek van 15 jaar, te rekenen van het in werking treden van onderhavig verdrag, zal de bevolking van het grondgebied van het Saarbekken geroepen worden om haar wil te kennen gegeven als volgt:

Een stemming zal plaatsgrijpen bij gemeente of bij district en zal lopen over de drie volgende mogelijkheden:

- a) handhaving van het door onderhavig verdrag en door onderhavig toevoegsel ingevoerde stelsel;
- b) vereniging met Frankrijk;
- c) vereniging met Duitsland.

Zullen stemgerechtigd zijn, zonder onderscheid van geslacht, al de personen die op datum van de stemming meer dan 20 jaar oud zullen zijn en het grondgebied bewonen op datum van de vredesondertekening.

De andere regels, de wijze van uitvoering en de datum der stemming zullen vastgesteld worden door de raad van de Volkerenbond, op zulke wijze dat de vrijheid, het geheim en de oprechtheid van de stemming verzekerd zijn.

§ 35. De Volkerenbond zal beslissen over de soevereiniteit waaronder het gebied zal geplaatst worden, rekening houdend met de wens die door de stemming van de bevolking zal uitgedrukt worden:

- a) Ingeval de Volkerenbond, voor geheel het grondgebied of voor een gedeelte daarvan, de handhaving van het door onderhavig verdrag en door onderhavig toevoegsel ingevoerde stelsel zou beslissen, verbindt Duitsland zich van nu af, ten voordele van de Volkerenbond afstand te doen van zijn soevereiniteit, zoals de Volkerenbond het zal nodig oordelen, en deze zal als taak hebben de geschikte maatregelen te nemen om het voor goed ingevoerde stelsel aan te passen aan de blijvende belangen van het grondgebied en aan het algemeen belang.
- b) Ingeval de Volkerenbond, voor geheel het grondgebied of voor een gedeelte ervan, de vereniging met Frankrijk zou beslissen, verbindt Duitsland zich van nu af, ter uitvoering van het overeenstemmend besluit van de Volkerenbond, aan Frankrijk

al zijn rechten en titels op het grondgebied dat door de Volkerenbond zal bepaald worden, af te staan.

- c) Ingeval de Volkerenbond, voor geheel het grondgebied of voor een gedeelte ervan, de vereniging met Duitsland zou beslissen, zal het de Volkerenbond te beurt vallen in het herstel van Duitsland in het bestuur van het grondgebied dat door de Volkerenbond bepaald zal worden, te voorzien.

§ 36. In geval de Volkerenbond de terugkeer aan Duitsland van het gehele gebied van het Saarbekken of van een gedeelte ervan zou beslissen, zullen de eigendomsrechten van Frankrijk op de mijnen die in dat gedeelte van het grondgebied gelegen zijn in hun geheel door Duitsland worden afgekocht voor een prijs betaalbaar in goud. Die prijs zal door drie deskundigen worden vastgesteld, die bij meerderheid van stemmen zullen beslissen: een van die deskundigen zal benoemd worden door Duitsland, een door Frankrijk en een door de Volkerenbond: deze laatste mag noch Fransman noch Duitsers zijn.

De verplichting vanwege Duitsland die betaling te doen zal in aanmerking genomen worden door de commissie van herstel, en, te dien einde, zal Duitsland een eerste hypotheek mogen leveren op zijn kapitaal of op zijn inkomsten, op al de wijzen die door de commissie van herstel zullen aangenomen worden.

Indien Duitsland echter, een jaar na de datum waarop de betaling had moeten geschieden, er niet aan voldaan heeft, zal de commissie van herstel er in voorzien in overeenstemming met de onderrichtingen die haar door de Volkerenbond zullen kunnen gegeven worden, en, indien het nodig is, met het gedeelte der mijnen waarvan sprake is te liquideren.

§ 37. Indien, ten gevolge van de terugkoop voorzien in § 36, de eigendom der mijnen of van een gedeelte der mijnen op Duitsland overgebracht wordt, zullen de Franse staat en de Franse onderdanen het recht hebben de hoeveelheid steenkool van het bekken, die door hun industriële en huishoudelijke behoeften op die datum gerechtvaardigd is, aan te kopen. Een rechtvaardige schikking op tijd en stond genomen door de raad van de Volkerenbond, zal de hoeveelheden steenkool en de duur van het contract, evenals de prijzen, vaststellen.

§ 38. Er wordt aangenomen dat Frankrijk en Duitsland, door afzonderlijke overeenkomsten gesloten voor de datum die gesteld is voor het uitbetalen van de terugkoop prijs der mijnen, zullen mogen afwijken van de beschikkingen van § 36 en § 37.

§ 39. De raad van de Volkerenbond zal de beschikkingen nemen die vereist zijn tot het inrichten van het stelsel dat moet ingevoerd worden na het in werking treden van de beslissingen van de Volkerenbond die in § 35 vermeld zijn. De beschikkingen zullen een rechtvaardige verdeling bevatten van alle verplichtingen die de regering van het Saarbekken ten laste vallen ten gevolge van leningen die de commissie aangegaan heeft, of van alle andere maatregels.

Dadelijk na het in werking treden van het nieuwe stelsel, zal de macht van de commissie van beheer ophouden, uitgenomen in het geval dat voorzien is door § 35 a).

§ 40. In de door onderhavig toevoegsel bedoelde gevallen, zullen de beslissingen van de raad van de Volkerenbond genomen worden bij meerderheid van stemmen.

Afdeling V. – Elzas-Lotharingen.

De hoge verdragsluitende partijen, hebbende de zedelijke verplichting erkend het nadeel te herstellen in 1871 door Duitsland toegebracht, zowel aan het recht van Frankrijk als aan de wil der bevolking van de Elzas en van Lotharingen, van hun vaderland afgescheurd ondanks het plechtige protest van hun vertegenwoordigers in de vergadering van Bordeaux.

Zijn het eens aangaande de volgende artikelen:

Artikel 51. De grondgebieden afgestaan aan Duitsland krachtens het voorlopig vredesverdrag getekend te Versailles de 26^e februari 1871 en het verdrag van Frankfurt van 10 mei 1871, worden opnieuw onder Franse soevereiniteit gesteld, te rekenen van de wapenstilstand van 11 november 1918.

De bepalingen der verdragen die de grenzen vóór 1871 afbakenden, zullen in kracht hersteld worden.

Artikel 52. De Duitse regering zal zonder uitstel aan de Franse regering de archieven, registers, plannen, titels en bescheiden van alle aard overhandigen die betrekking hebben op het burgerlijk, militair, financieel, rechterlijk of elk ander beheer der grondgebieden die opnieuw onder de Franse soevereiniteit gesteld worden. Indien enkele van die bescheiden, archieven, registers, titels of plannen verplaatst waren geweest, zullen ze door de Duitse regering teruggegeven worden op aanvraag der Franse regering.

Artikel 53. Afzonderlijke overeenkomsten zullen tussen Frankrijk en Duitsland gesloten worden aangaande de regeling der belangen en van de inwoners der in artikel 51 bedoelde grondgebieden, inzonderheid wat betreft hun burgerlijke rechten, hun handel en

het uitoefenen van hun beroep, wel te verstaan dat Duitsland zich van nu af verbindt de voorschriften te erkennen en aan te nemen vastgesteld in het hierbijgaande toevoegsel dat betrekking heeft op de nationaliteit der inwoners en de personen afkomstig uit gezegde grondgebieden, op geen enkel oogenblik noch op geen enkele plaats als Duitse onderhorigen terug te eisen degenen die voor een of andere reden verklaard werden Frans te zijn, de anderen op zijn grondgebied te aanvaarden en zich te schikken, wat betreft het eigendom der Duitse onderhorigen op de in artikel 51 bedoelde grondgebieden, naar de bepalingen van artikel 297 en van het toevoegsel van afdeling IV, deel X (Economische bepalingen) van onderhavig verdrag.

De Duitse onderhorigen die, zonder de Franse nationaliteit te verwerven, van de Franse regering de toelating zullen verkrijgen op gezegde grondgebieden te verblijven, zullen niet aan de beschikkingen van gezegd artikel onderworpen zijn.

Artikel 54. De personen die krachtens paragraaf 1 van het hier bijgaande toevoegsel de Franse nationaliteit zullen herwonnen hebben, zullen de hoedanigheid van Elzassers-Lotharingers bezitten voor de uitvoering der bepalingen van onderhavige afdeling.

Te rekenen van de dag waarop ze de Franse nationaliteit zullen opgeëist hebben, zullen de personen bedoeld in paragraaf 2 van gezegd toevoegsel als Elzassers-Lotharingers aangezien worden, met terugwerkend uitwerksele op 11 november 1918. Voor degenen, wiens aanvraag verworpen wordt, zal het voorrecht op de datum der weigering een einde nemen.

Zullen insgelijks als Elzassers-Lotharingers aangezien worden de zedelijke personen aan wie het bezit van deze hoedanigheid erkend

werd hetzij door de Franse bestuurlijke overheden, hetzij door een rechterlijke uitspraak.

Artikel 55. De grondgebieden bedoeld in artikel 51 zullen aan Frankrijk teruggegeven worden, vrij van alle openbare schulden onder de voorwaarden voorzien in artikel 255 van deel IX (Financiële bepalingen) van onderhavig verdrag.

Artikel 56. Overeenkomstig de bepalingen van artikel 256 van deel IX (Financiële bepalingen) van dit verdrag, zal Frankrijk in het bezit treden van alle goederen en eigendommen van het rijk of van de Duitse staten gelegen op de grondgebieden bedoeld in artikel 51, zonder uit dien hoofde enige der afstand doende staten te moeten betalen of crediteren.

Deze bepaling heeft betrekking op alle roerende of onroerende goederen van het openbaar of privaat domein, samen met de rechten van alle aard die aan het rijk of aan de Duitse staten, of aan hun bestuurlijke omschrijvingen toebehoren.

De kroongoederen en de eigen goederen van de gewezen keizer of van de gewezen Duitse vorsten zullen met de goederen van het openbaar domein gelijkgesteld worden.

Artikel 57. Duitsland zal noch door stempeling noch door andere wettelijke of bestuurlijke maatregelen die niet toepasselijk zouden zijn op zijn overig grondgebied, enige beschikking nemen die schade zou toevoegen aan de wettelijke waarde of het kwijtingsvermogen der geldelijke middelen of der Duitse gelden die gangbaar zijn op de datum van ondertekening van onderhavig verdrag of die zich op gezegde datum in bezit bevinden der Franse regering.

Artikel 58. Een bijzondere overeenkomst zal de voorwaarden vaststellen voor de terugbetaling in marken der buitengewone oorlogsuitgaven voorgeschoten gedurende de oorlog door Elzas-Lotharingen of de openbare lichamen in Elzas-Lotharingen voor rekening van het rijk in overeenstemming met de Duitse wetten, zoals: toelagen aan de families der personen die onder de vaandels geroepen werden, opeisingen, inkwartiering van troepen, hulp aan de afgevoerde bevolking.

In het vaststellen van het bedrag van deze sommen zal er ten voordele van Duitsland rekening gehouden worden van het gedeelte voor hetwelk Elzas-Lotharingen tegenover het rijk zou bijgedragen hebben aan de uitgaven ontstaan uit deze terugbetalingen; deze bijdrage zal berekend worden volgens het evenredig gedeelte der inkomsten van het rijk voortkomend uit Elzas-Lotharingen in 1913.

Artikel 59. De Franse staat zal voor zijn rekening de rijksbelastingen, rechten en taksen van alle aard innen, opeisbaar in de grondgebieden bedoeld in artikel 51 en niet ingevorderd op de datum van de wapenstilstand van 11 november 1918.

Artikel 60. De Duitse regering zal zonder uitstel de Elzassers-Lotharingers (stoffelijke en zedelijke personen en openbare inrichtingen) in het bezit herstellen van alle eigendommen, rechten en belangen hun toebehorend op de datum van 11 november 1918, voor zover zij op het Duits grondgebied zullen gelegen zijn.

Artikel 61. De Duitse regering gaat de verbintenis aan zonder uitstel de uitvoering te vervolgen en te voleindigen der financiële bepalingen die betrekking hebben op Elzas-Lotharingen en voorzien zijn in de verschillende overeenkomsten van wapenstilstand.

Artikel 62. De Duitse regering verbindt zich de lasten dragen van alle burgerlijke of militaire rustgelden verworven in Elzas-Lotharingen op de datum van 11 november 1918, en waarvan de voldoening ten laste viel der begroting van het Duitse Rijk.

De Duitse regering zal elk jaar de gelden storten die nodig zijn voor de betaling in franken, aan de gemiddelde wisselkoers van het jaar, van de sommen op dewelke de in Elzas-Lotharingen verblijvende personen zouden recht gehad hebben in marken indien Elzas-Lotharingen onder Duitse rechtsmacht gebleven zou zijn.

Artikel 65. Wat betreft de verplichting door Duitsland aangegaan in deel VIII (Herstel) van dit verdrag, vergoedingen toe te staan voor nadeel toegebracht onder vorm van boeten aan de burgerlijke bevolking der verbonden en geassocieerde landen, zullen de inwoners der grondgebieden bedoeld in artikel 51 met gezegde bevolking gelijkgesteld worden.

Artikel 64. De voorschriften betreffende het Rijnvaart- en Moezelvaartregime zijn vastgesteld in deel XII (Havens, waterwegen en spoorwegen) van onderhavig verdrag.

Artikel 65. Binnen de drie weken na het in werking treden van dit verdrag, zullen de haven van Straatsburg en de haven van Kehl voor een tijdruimte van zeven jaar in een enkele inrichting ten aanzien der uitbating samengebracht worden.

Het beheer van deze enkele inrichting zal waargenomen worden door een bestuurder benoemd door de centrale Rijncommissie en door haar afzetbaar.

Deze bestuurder zal de Franse nationaliteit moeten bezitten.

Hij zal onder toezicht staan van de centrale Rijncommissie en zal te Straatsburg verblijven.

Overeenkomstig deel XII (Havens, waterwegen en spoorwegen) van onderhavig verdrag zullen er, in de twee havens, vrije zones ingesteld worden.

Een afzonderlijke overeenkomst tussen Frankrijk en Duitsland, die onderworpen zal zijn aan de goedkeuring van de centrale Rijncommissie, zal de bijzonderheden van deze inrichting, bijzonderlijk op financieel gebied, vaststellen.

Er wordt wel verstaan dat volgens de bewoordingen van dit artikel, de haven van Kehl de geheelheid omvat der oppervlakten nodig voor de beweging der haven en der treinen die gezegde haven bedienen, de dokken, kaden en spoorwegen, walgangen, kranen, kaden- en stapelplaatsenhallen, korenkuilen, hijsmachines, hydro-elektrische fabrieken, die de uitrusting der haven uitmaken, inbegrepen.

De Duitse regering verbindt zich alle beschikkingen te nemen die haar zullen gevraagd worden ten einde te verzekeren dat alle vormingen en bewegingen van treinen met bestemming naar of vertrekkend van Kehl, zowel betreffende de rechter- als de linkeroever van de Rijn, in de best mogelijke voorwaarden zouden uitgevoerd worden.

Alle rechten en bezittingen der private personen zullen gevrijwaard worden. In het bijzonder zal het beheer der havens zich onthouden van alle maatregelen die schade zouden veroorzaken aan de eigendomsrechten der Franse of Badense spoorwegen.

Gelijkheid van behandeling, uit het oogpunt van de handel, zal in beide havens gewaarborgd worden aan de onderhorigen, de vaartuigen en de goederen van alle nationaliteit.

Ingeval na afloop van het zesde jaar Frankrijk van mening zou zijn dat de staat van vooruitgang der verbeteringswerken van de haven van Straatsburg nog een verlenging van het overgangsstelsel nodig maakt, zal dit land het recht hebben dusdanige verlenging te vragen aan de centrale Rijncommissie, welke deze mag toestaan voor een tijdruimte die drie jaar niet overschrijdt.

Gedurende de loop van deze verlenging zullen de hierboven voorziene vrije zones behouden blijven.

In afwachting der benoeming van de eerste bestuurder door de centrale Rijncommissie, zal een voorlopig bestuurder, die de Franse nationaliteit zal moeten bezitten, onder de voorgaande voorwaarden mogen benoemd worden door de voornaamste verbonden geassocieerde mogendheden.

Wat de vragen betreft door dit artikel gesteld, zal de centrale Rijncommissie beslissen bij meerderheid van stemmen.

Artikel 66. De spoorweg- en andere bruggen over de Rijn die thans bestaan binnen de grenzen van Elzas-Lotharingen zullen in al hun delen en over gans hun lengte eigendom zijn van de Franse staat, die het onderhoud ervan zal verzekeren.

Artikel 67. De Franse regering treedt in de plaats van het Duitse Rijk voor wat betreft alle rechten op alle spoorweglijnen bestuurd door het beheer der Rijksspoorwegen en die thans in uitbating of in bouw zijn.

Dezelfde bepaling is toepasselijk op de rechten van het rijk op de vergunningen van spoorwegen en tramwegen gelegen op de grondgebieden bedoeld in artikel 51.

Deze inplaatstreding zal tot geen enkele betaling ten laste van de Franse staat aanleiding geven.

De grensstations zullen door een latere overeenkomst aangeduid worden mits de voorlopige bepaling dat zij, wat de Rijn grens betreft, op de rechteroever zullen gelegen zijn.

Artikel 68. Overeenkomstig de bepalingen van artikel 268 van hoofdstuk I van afdeling I van deel X (Economische bepalingen) van dit verdrag, gedurende een tijdruimte van vijf jaar, te rekenen van het in werking treden van dit verdrag, zullen de natuurlijke of vervaardigde voortbrengselen, afkomstig uit en komend van de grondgebieden bedoeld in artikel 51, bij de invoer op Duits grondgebied vrij zijn van alle tolrechten.

De Franse regering behoudt zich het recht voor, elk jaar, bij decreet ter kennis gebracht van de Duitse regering, de aard en de hoeveelheid der voortbrengselen vast te stellen die deze vrijstelling van rechten zullen genieten.

De hoeveelheden van elk voortbrengsel die jaarlijks naar Duitsland zullen mogen uitgevoerd worden, zullen het jaarlijks middencijfer der hoeveelheden verzonden gedurende de loop der jaren 1911 tot 1913 niet mogen overschrijden.

Daarenboven verbindt zich de Duitse regering gedurende gezegde tijdruimte van vijf jaar de uitvoer uit Duitsland en de herinvoer in Duitsland toe te staan vrij van alle tolrechten en andere lasten, de binnenlandse belastingen inbegrepen, van de draden, weefsels en

andere weefbare stoffen of voortbrengselen van alle aard en in alle staat, verzonden uit Duitsland in de in artikel 51 bedoelde grondgebieden om er om het even welke afwerkingsbewerkingen te ondergaan, zoals het bleken, verven, drukken, merceriseren, roosteren, twijnen of voorbereiden.

Artikel 69. Gedurende een tijdsverloop van tien jaar te rekenen van het in werking treden van onderhavig verdrag, zullen de centrale fabrieken van elektrische drijfkracht gelegen op Duits grondgebied en die de elektrische drijfkracht leverden aan de grondgebieden bedoeld in artikel 51 of aan elke inrichting waarvan de uitbating onherroepelijk of voorlopig van Duitsland naar Frankrijk overgaat, gehouden zijn deze levering voort te zetten tot beloop van het verbruik overeenkomend met de aannemingen en contracten die op 11 november 1918 gaande waren.

Deze levering zal geschieden volgens de in kracht zijnde contracten en aan prijzen die niet hoger mogen zijn dan die welke door de Duitse onderhorigen aan gezegde fabrieken betaald worden.

Artikel 70. Het is aangenomen dat de Franse regering het recht behoudt in het vervolg op de grondgebieden bedoeld in artikel 51, elke nieuwe Duitse deelneming te verbieden:

1°. in het beheer of de uitbating van het openbaar eigendom of van de openbare diensten, zoals: spoorwegen, waterwegen, water- en gasleidingen, verdeling van elektrische drijfkracht, enz.;

2°. in het bezit der mijnen of steengroeven van alle aard en der daarmee in verband staande uitbatingen;

3°. in de inrichtingen der metaalnijverheid, zelfs indien de uitbating hiervan niet samen zou hangen met die van welke mijn ook.

Artikel 71. Wat betreft de in artikel 51 bedoelde grondgebieden, doet Duitsland afstand voor zichzelf en zijn onderhorigen, te rekenen van 11 november 1918, van alle beroep op de beschikkingen van de wet van 25 mei 1910, betreffende de handel in potaszouten en in het algemeen op alle beschikkingen aangaande de tussenkomst van Duitse inrichtingen in de uitbating der potasmijnen. Duitsland doet ook afstand voor zichzelf en zijn onderhorigen van alle beroep op alle overeenkomsten, bepalingen of wetten die in zijn voordeel zouden kunnen bestaan ten opzichte van andere voortbrengselen der gezegde grondgebieden.

Artikel 72. De regeling der vraagstukken betreffende de schulden aangegaan vóór de 11^e november 1918 tussen het rijk en de Duitse staten of hun onderhorigen in Duitsland verblijvend aan de ene zijde, en de Elzassers-Lotharingers in Elzas-Lotharingen verblijvend aan de andere zijde, zal geschieden overeenkomstig de bepalingen van afdeling III van deel X (Economische bepalingen) van dit verdrag, mits de uitdrukking "vóór de oorlog" vervangen zal worden door de uitdrukking "vóór de 11e november 1918". De wisselkoers toepasselijk op deze regeling zal de gemiddelde koers zijn aangetekend op de beurs van Genève gedurende de maand die de 11e november 1918 voorafging.

Voor de regeling der gezegde schulden onder de voorwaarden voorzien in afdeling III van deel X (Economische bepalingen) van het verdrag, zal er op het grondgebied bedoeld in artikel 51, een bijzondere dienst van onderzoek en vergoeding mogen ingericht worden; gezegde dienst zal kunnen aangezien worden als een "centrale dienst", in de zin van paragraaf 1 van het toevoegsel van gezegde afdeling.

Artikel 73. De private bezittingen, rechten en bepalingen der Elzassers-Lotharingers in Duitsland zullen onderworpen zijn aan de bepalingen van afdeling IV van deel X (Economische bepalingen) van dit verdrag.

Artikel 74. De Franse regering behoudt zich het recht voor alle bezittingen, rechten en belangen te behouden en te liquideren, die, op de datum van 11 november 1918 in het bezit waren van Duitse onderhorigen of van maatschappijen onder toezicht van Duitsland staande, op de grondgebieden bedoeld in artikel 51, onder de voorwaarden vastgesteld in de laatste alinea van artikel 53 hierboven.

Duitsland zal rechtstreeks zijn onderhorigen die door deze liquidaties buiten bezit gesteld zijn, schadeloos stellen.

De bestemming van het bedrag dezer liquidaties zal geregeld worden overeenkomstig de bepalingen der afdelingen III en IV van deel X (Economische bepalingen) van onderhavig verdrag.

Artikel 75. Bij afwijking van de beschikkingen voorzien in afdeling V van deel X (Economische bepalingen) van dit verdrag, zullen alle contracten behouden blijven welke gesloten werden vóór de datum van afkondiging in Elzas-Lotharingen van het Frans decreet van 30 november 1918, tussen Elzassers-Lotharingers (stoffelijke of zedelijke personen) of andere in Elzas-Lotharingen verblijvend aan de ene zijde, en het rijk of de Duitse staten of hun onderhorigen in Duitsland verblijvend aan de andere zijde en waarvan de uitvoering geschorst werd door de wapenstilstand of door de latere Franse wetgeving.

Nochtans zullen vernietigd worden de contracten waarvan de Franse regering de verbreking in een algemeen belang aan

Duitsland zou bekend gemaakt hebben binnen een tijdperk van zes maanden te rekenen van het in werking treden van onderhavig verdrag, uitgezonderd wat betreft de schulden of andere geldelijke verplichtingen ontstaande uit de uitvoering vóór de 11^e november 1918 van een akte of een betaling voorzien in deze contracten. Indien deze vernietiging voor een der partijen een aanmerkelijk nadeel meebrengt, zal aan de benadeelde partij een rechtvaardige vergoeding toegestaan worden alleenlijk op het besteed kapitaal berekend en zonder rekening te houden met het verlies van winst.

In zake verjaring, uitsluiting en verval in Elzas-Lotharingen, zullen de beschikkingen voorzien in artikelen 300 en 301 van afdeling V van deel X (Economische bepalingen) toepasselijk zijn, mits vervanging van de uitdrukking "in het begin van de oorlog" door de uitdrukking "11 november 1918" en mits vervanging van de uitdrukking "duur van de oorlog" door die van "tijdperk van 11 november 1918 tot de datum van in werking treden van onderhavig verdrag".

Artikel 76. De vraagstukken aangaande de industriële, letterkundige of artistieke eigendomsrechten der Elzassers-Lotharingers zullen geregeld worden overeenkomstig de algemene bepalingen van afdeling VII van deel X (Economische bepalingen) van onderhavig verdrag, aangenomen zijnde dat de Elzassers-Lotharingers welke rechten van die aard bezitten volgens de Duitse wetgeving, het volledige en gehele genot van deze rechten op het Duits grondgebied zullen behouden.

Artikel 77. De Duitse staat verbindt zich, aan de Franse staat te overhandigen het gedeelte dat zou kunnen toekomen aan de Verzekeringskas tegen Werkonbekwaamheid en Ouderdom van Straatsburg van al de reserve opgehoopt door het rijk of door de openbare of private inrichtingen die er van afhangen, voor de

werking der Verzekering tegen Werkonbekwaamheid en Ouderdom.

Dezelfde beschikking is toepasselijk op de kapitalen en reserves belegd in Duitsland en wettelijk toekomend aan de andere kassen van sociale verzekeringen, op de lijfrentekassen der mijnnijverheid, op de kas der spoorwegen van Elzas-Lotharingen, op de andere pensioeninrichtingen ingesteld ten voordele van het personeel der openbare beheren en inrichtingen werkende in Elzas-Lotharingen, evenals op de kapitalen en reserves verschuldigd door de verzekeringskas der private beambten van Berlijn uit reden der verbintenissen aangegaan ten voordele van de verzekerden van deze klasse welke in Elzas-Lotharingen verblijven.

Een bijzondere overeenkomst zal de voorwaarden en de uitvoeringsmaatregelen van deze overdrachten vaststellen.

Artikel 78. In zake uitvoering der uitspraken, voorzieningen en vervolgingen, zullen de volgende voorschriften toepasselijk zijn:

1°. Alle uitspraken gedaan in burgerlijke zaken en handelszaken sedert 3 augustus 1914 door de gerechtshoven van Elzas-Lotharingen tussen Elzassers-Lotharingers, of tussen Elzassers-Lotharingers en vreemdelingen, of tussen vreemdelingen, en die het gezag van gewijsde zaak vóór 11 november 1918 zullen verkregen hebben, zullen worden aangezien als onherroepelijk en van rechtswege uitvoerbaar.

Indien de uitspraak gedaan werd tussen Elzassers-Lotharingers en Duitsers of tussen Elzassers-Lotharingers en onderhorigen der met Duitsland verbonden mogendheden, zal deze uitspraak slechts uitvoerbaar zijn na exequatur uitgesproken door het nieuwe

overeenkomend gerechtshof van het heringelijfd grondgebied bedoeld in artikel 51.

2°. Alle vonnissen geveld sedert 3 augustus 1914 tegen Elzassers-Lotharingers, voor staatkundige misdaden of misdrijven, worden als nietig aangezien.

3°. Zullen als nietig en als niet bestaande aangezien worden en zullen moeten ingetrokken worden alle arresten uitgevaardigd na 11 november 1918 door de rijksrechtbank van Leipzig over de voorzieningen uitgebracht tegen de uitspraak der gerechtshoven van Elzas-Lotharingen. De rechtsstukken der rechtsgedingen die het voorwerp van aldus uitgevaardigde arresten uitmaakten zullen teruggezonden worden naar de belanghebbende gerechtshoven van Elzas-Lotharingen.

Alle voorzieningen uitgebracht voor de rijksrechtbank tegen de beslissingen der rechtbanken van Elzas-Lotharingen zullen geschorst worden. De rechtsstukken zullen onder de hierboven vermelde voorwaarden zonder uitstel overhandigd worden aan het Franse verbrekingshof, dat bevoegd zal zijn om uitspraak te doen.

4°. Alle vervolgingen in Elzas-Lotharingen voor overtredingen gepleegd gedurende het tijdperk begrepen tussen de 11^e november 1918 en het in werking treden van dit verdrag zullen uitgeoefend worden overeenkomstig de Duitse wetten, behalve voor zover deze gewijzigd of vervangen werden door akten behoorlijk ter plaatse afgekondigd door de Franse overheden.

5°. Alle andere vragen van bevoegdheid, rechtspleging of beheer van het gerecht zullen door een bijzondere overeenkomst tussen Frankrijk en Duitsland geregeld worden.

Artikel 79. De bijgevoegde bepalingen aangaande de nationaliteit, bevat in het hierna volgende toevoegsel zullen aangezien worden als dezelfde kracht en waarde bezittend als de beschikkingen van onderhavige afdeling.

Alle andere vragen aangaande Elzas-Lotharingen, die noch door deze afdeling en haar toevoegsel noch door de algemene bepalingen van onderhavig verdrag zouden geregeld zijn, zullen het voorwerp uitmaken van latere overeenkomsten tussen Frankrijk en Duitsland.

Toevoegsel.

§ 1. Te rekenen van 11 november 1918, worden van rechtswege in het bezit gesteld der Franse nationaliteit:

1°. De personen die de Franse nationaliteit verloren hebben door toepassing van het Frans-Duits verdrag van 10 mei 1871, en die sindsdien geen andere dan de Duitse nationaliteit verworven hebben.

2°. De wettelijke of natuurlijke afstammelingen der personen bedoeld in voorgaande paragraaf, met uitzondering van diegenen die onder hun opgaande bloedverwanten in vaderlijke lijn, een Duitser tellen die zich in Elzas-Lotharingen neergezet heeft na 15 juli 1870.

3°. Elke persoon in Elzas-Lotharingen geboren uit ouders die onbekend zijn of waarvan de nationaliteit niet gekend is.

§ 2. Binnen het jaar dat op het in werking treden van dit verdrag zal volgen zullen de personen behorende tot een der volgende klassen de Franse nationaliteit mogen opvorderen:

1°. Elke persoon die volgens paragraaf 1 niet in het bezit der Franse nationaliteit hersteld is en die onder zijn opgaande bloedverwanten een Fransman of een Franse vrouw telt die de Franse nationaliteit verloren heeft onder de voorwaarden voorzien in voorgaande paragraaf.

2°. Elke vreemdeling die geen onderhorige is van een Duitse staat en die het inboorlingsrecht van Elzasser-Lotharinger verkregen heeft vóór 3 augustus 1914;

3°. Elke Duitser gehuisvest in Elzas-Lotharingen indien hij er sedert een datum vroeger dan 15 juli 1870 gehuisvest is, of indien een zijner opgaande bloedverwanten op die datum in Elzas-Lotharingen gehuisvest was;

4°. Elke Duitser gehuisvest in Elzas-Lotharingen, die dienst gedaan heeft in de rangen der verbonden of geassocieerde legers gedurende de huidige oorlog, evenals zijn afstammelingen;

5°. Elke persoon geboren in Elzas-Lotharingen vóór 10 mei 1871 uit vreemde ouders, evenals zijn afstammelingen;

6°. De echtgenoot van elke persoon die ofwel in het bezit der Franse nationaliteit hersteld is, ofwel de Franse nationaliteit verkrijgt in overeenstemming met voorafgaande beschikkingen.

De wettige vertegenwoordiger van de minderjarige oefent in zijn naam het recht van opeising der Franse nationaliteit uit, en, indien van dit recht geen gebruik gemaakt wordt, zal de minderjarige de Franse nationaliteit kunnen opeisen binnen het jaar dat op zijn meerderjarigheid zal volgen.

De opeising der Franse nationaliteit zal het voorwerp kunnen uitmaken, in persoonlijke gevallen, van een weigering der Franse overheid, behalve in het geval van nr. 6° van deze paragraaf.

§ 3. Onder voorbehoud der beschikkingen van paragraaf 2, verkrijgen de Duitsers, geboren of gehuisvest in Elzas-Lotharingen, zelfs indien zij het inboorlingsrecht van Elzasser-Lotharinger hebben, de Franse nationaliteit niet uit reden van de terugkeer van Elzas-Lotharingen tot Frankrijk.

Ze zullen deze nationaliteit slechts bij middel van naturalisatie kunnen verkrijgen, op voorwaarde dat zij in Elzas-Lotharingen woonachtig zijn sedert een vroegere datum dan 3 augustus 1914, en dat zij het bewijs kunnen leveren van ononderbroken verblijf in het heringelijfd grondgebied gedurende drie jaar te rekenen van 11 november 1918. Frankrijk zal alleen hun diplomatieke en consulaire bescherming op zich nemen vanaf het ogenblik waarop ze hun aanvraag voor Franse naturalisatie zullen gedaan hebben.

§ 4. De Franse regering zal de wijze vaststellen waarop de herstellingen in het bezit van het recht zullen vastgesteld worden, en de voorwaarden onder dewelke er uitspraak zal gedaan worden aangaande de opeisingen der Franse nationaliteit en de aanvragen voor naturalisatie voorzien in dit toevoegsel.

Afdeling VI. - Oostenrijk.

Artikel 80. Duitsland erkent de onafhankelijkheid van Oostenrijk en zal deze strikt eerbiedigen, binnen de grenzen die vastgesteld zullen worden door een verdrag gesloten tussen deze staat en de voornaamste verbonden en geassocieerde mogendheden;

Duitsland erkent dat die onafhankelijkheid onvervreemdbaar zal zijn, tenzij met toestemming van de raad van de Volkerenbond.

Afdeling VII. - Tsjechoslowakije.

Artikel 81. Duitsland erkent, evenals de verbonden en geassocieerde mogendheden het reeds gedaan hebben, de volledige onafhankelijkheid van de Tsjechoslowaakse staat met inbegrip van het autonome grondgebied der Roethenen ten zuiden van de Karpathen. Het verklaart de grenzen van deze staat te aanvaarden, zoals die zullen worden vastgesteld door de voornaamste verbonden en geassocieerde mogendheden en de andere belanghebbende staten.

Artikel 82. De grens tussen Duitsland en de Tsjechoslowaakse staat zal bepaald worden door de vroegere grens tussen Oostenrijk-Hongarije en het Duitse rijk zoals ze bestond de 3^e augustus 1914.

Artikel 83. Duitsland doet afstand ten voordele van de Tsjechoslowaakse staat van al zijn rechten en titels op het gedeelte van het Silezisch gebied aldus bepaald:

uitgaande van een punt gelegen op ongeveer 2 km ten zuidoosten van Katscher, op de grens tussen de kreisen Leobschütz en Ratibor;

de grenslijn tussen de twee kreisen;

vervolgens, de vroegere grens tussen Duitsland en Oostenrijk-Hongarije tot aan een punt gelegen op de Oder onmiddellijk ten zuiden van de spoorweglijn Ratibor- Oderberg;

van daar, in noordwestelijke richting tot aan een punt gelegen op ongeveer 2 km ten zuidoosten van Katscher:

een op het terrein vast te stellen lijn lopend ten westen van Kranowitz.

Een commissie, samengesteld uit zeven leden waarvan vijf zullen benoemd worden door de voornaamste verbonden en geassocieerde mogendheden, één door Polen en één door de Tsjechoslowaakse staat, zal samengesteld worden 14 dagen na het in werking treden van dit verdrag, om ter plaatse de grenslijn tussen Polen en de Tsjechoslowaakse staat vast te stellen.

De beslissingen van deze commissie zullen genomen worden bij meerderheid van stemmen en zullen bindend zijn voor de belanghebbende partijen.

Duitsland verklaart van nu af afstand te doen, ten voordele van de Tsjechoslowaakse staat, van al zijn rechten en titels op het gedeelte van de kreis Leobschütz begrepen tussen de hiernavolgende grenzen, in geval gezegd gedeelte van gezegde kreis zich van Duitsland zou afgezonderd bevinden ten gevolge der vaststelling van de grens tussen Duitsland en Polen:

uitgaande van het zuidoostelijke uiteinde van het uitspringend gedeelte der vroegere Oostenrijkse grens gelegen op ongeveer 5 km ten westen van Leobschütz, zuidwaarts en tot aan het verenigingspunt met de grenslijn tussen de kreisen Leobschütz en Ratibor:

de vroegere grens tussen Duitsland en Oostenrijk-Hongarije;

vervolgens noordwaarts, de bestuurlijke grens tussen de kreisen Leobschütz en Ratibor tot aan een punt gelegen op ongeveer 2 km ten zuiden van Katscher,

van daar, naar het noordwesten en tot aan het uitgangspunt van deze bepaling:

een op het terrein vast te stellen lijn lopend ten oosten van Katscher.

Artikel 84. De Tsjechoslowaakse nationaliteit wordt van rechtswege verworven, met uitsluiting van de Duitse nationaliteit, door de Duitse onderhorigen gevestigd op om het even welk der grondgebieden erkend als deel uitmakend van de Tsjechoslowaakse staat.

Artikel 85. Binnen een tijdperk van twee jaar te rekenen van het in werking treden van dit verdrag, zullen de Duitse onderhorigen die meer dan 18 jaar oud zijn en gevestigd zijn op om het even welk grondgebied erkend als deel uitmakend van de Tsjechoslowaakse staat het vermogen bezitten de Duitse nationaliteit te verkiezen. De Tsjechoslowaken, die Duitse onderhorigen en in Duitsland gevestigd zijn, zullen hetzelfde vermogen bezitten de Tsjecho-Slowaakse nationaliteit te verkiezen.

De keuze van de echtgenoot is beslissend voor die van de vrouw en de keuze der ouders is beslissend voor die van de kinderen welke minder dan 18 jaar oud zijn.

De personen die het hierboven voorziene recht van keuze uitgeoefend hebben, zullen, binnen de 12 volgende maanden, hun woonplaats naar de staat die ze verkozen hebben moeten overbrengen.

Ze zullen het recht hebben de onroerende goederen te behouden die ze bezitten op het grondgebied van de andere staat waar ze hun woonplaats zouden gehad hebben vooraleer van het recht van

keuze gebruik te maken. Ze zullen hun roerende goederen van welke aard ook mogen meenemen. Uit dien hoofde zal hun geen invoer- of uitvoerrecht opgelegd worden.

Gedurende dezelfde tijdruimte zullen de Tsjechoslowaken, die Duitse onderhorigen zijn en zich in een vreemd land bevinden, bij afwezigheid van tegenovergestelde beschikkingen der vreemde wet en indien zij de vreemde nationaliteit niet verworven hebben, het recht hebben de Tsjechoslowaakse nationaliteit te verwerven met uitsluiting der Duitse nationaliteit, mits ze zich richten naar de voorschriften die zullen uitgevaardigd worden door de Tsjechoslowaakse staat.

Artikel 86. De Tsjechoslowaakse staat neemt de beschikkingen aan die de voornaamste verbonden en geassocieerde mogendheden zullen nodig achten om in Tsjechoslowakije de belangen te beschermen der inwoners die van de meerderheid der bevolking in ras, taal en godsdienst verschillen en keurt de inlassing ervan goed in een verdrag met deze mogendheden.

De Tsjechoslowaakse staat keurt evenzo de inlassing goed in een verdrag met de voornaamste verbonden en verenigde mogendheden, der beschikkingen welke deze mogendheden zullen nodig achten voor de bescherming van de vrijheid van doorvoer en van een rechtvaardig stelsel voor de handel der andere staten.

De verhouding en de aard der financiële lasten van Duitsland en Pruisen die de Tsjechoslowaakse staat zal moeten dragen uit reden van het Silezische grondgebied, onder zijn soevereiniteit geplaatst, zullen vastgesteld worden overeenkomstig artikel 254 van deel IX (Financiële bepalingen) van dit verdrag.

Verdere overeenkomsten zullen alle vraagstukken regelen die niet zouden geregeld zijn door dit verdrag en die door de afstand van gezegd grondgebied zouden kunnen ontstaan.

Afdeling VIII. - Polen.

Artikel 87. Duitsland erkent, evenals de verbonden en geassocieerde mogendheden het reeds gedaan hebben, de volledige onafhankelijkheid van Polen en ziet af, ten voordele van Polen, van alle rechten en titels op de grondgebieden begrensd door de Baltische zee, de oostelijke grens van Duitsland vastgesteld zoals gezegd is in artikel 27 van deel II (Grenzen van Duitsland) van dit verdrag, tot op een punt gelegen op ongeveer 2 km ten oosten van Lorzendorf, vervolgens een lijn die uitloopt op de scherpe hoek welke de noordelijke grens van Opper-Silezië vormt op ongeveer 3 km ten noordwesten van Simmenau, vervolgens de grens van Opper-Silezië tot waar ze samenkomt met de vroegere grens tussen Duitsland en Rusland, vervolgens deze grens tot op het punt waar ze over de loop van de Njemen loopt, vervolgens de noordelijke grens van Oost-Pruisen, zoals ze vastgesteld is in artikel 28 van voornoemd deel II.

Evenwel zijn de beschikkingen van onderhavig artikel niet toepasselijk op de grondgebieden van Oost-Pruisen en van de vrije stad Dantzig, zoals ze afgebakend zijn in gezegd artikel 28 van deel II (Grenzen van Duitsland) en in artikel 100 van afdeling XI (Dantzig) van dit deel.

De grenzen van Polen die niet bepaald zijn door onderhavig verdrag zullen later vastgesteld worden door de voornaamste verbonden en geassocieerde mogendheden.

Een commissie samengesteld uit zeven leden waarvan vijf zullen benoemd worden door de voornaamste verbonden en geassocieerde mogendheden, één door Duitsland en één door Polen, zal veertien dagen na het in werking treden van het verdrag ingesteld worden, om ter plaatse de nieuwe grenslijn tussen Polen en Duitsland vast te stellen.

De beslissingen van deze commissie zullen bij meerderheid van stemmen genomen worden en zullen bindend zijn voor de belanghebbende partijen.

Artikel 88. In het gedeelte van Opper-Silezië begrepen tussen de hierboven beschreven grenzen, zullen de inwoners geroepen worden om bij wijze van stemming te kennen te geven of ze met Duitsland of met Polen wensen verenigd te worden:

uitgaande van het noordelijke punt van het uitspringend gedeelte der vroegere provincie Oostenrijks Silezië, gelegen op ongeveer 8 km ten oosten van Neustadt, de vroegere grens tussen Duitsland en Oostenrijk tot waar ze samenloopt met de grenslijn tussen de kreisen Leobschütz en Ratibor;

van daar, noordwaarts en tot aan een punt gelegen op ongeveer 2 km ten zuidoosten van Katscher:

de grenslijn tussen de kreisen Leobschütz en Ratibor;

van daar, in zuidoostelijke richting en tot aan een punt gelegen op de loop van de Oder, onmiddellijk ten zuiden van de spoorweglijn Ratibor-Oderberg:

Een op het terrein vast te stellen lijn lopend ten zuiden van Kranowitz;

van daar de vroegere grens tussen Duitsland en Oostenrijk, vervolgens de vroegere grens tussen Duitsland en Rusland tot waar deze samenloopt met de bestuurlijke grenslijn tussen Posen en Opper-Silezië;

van daar, deze bestuurlijke grenslijn tot waar ze samenloopt met de grens tussen Opper- en Midden-Silezië;

van daar, westwaarts en tot aan het punt waar de bestuurlijke grenslijn in een scherpe hoek ombuigt naar het zuidoosten, op ongeveer 3 km ten noordwesten Simmenau:

de grenslijn tussen Opper- en Midden-Silezië;

van daar, naar het westen en tot aan een vast te stellen punt, gelegen op ongeveer 2 km ten oosten van Lorzendorf:

een op het terrein vast te stellen lijn lopend ten noorden van Klein Hengersdorf;

van daar, naar het zuiden en tot aan het punt waar de grens tussen Opper- en Midden-Silezië de baan Städtel-Karlsruhe doorsnijdt:

een op het terrein vast te stellen lijn lopend ten westen van de plaatsen Hengersdorf, Polkowitz, Noldau, Steinersdorf, en Dammer, en ten oosten van de plaatsen Strehlitz, Nassadel, Eckersdorf, Schwitz, en Städtel;

van daar, de grenslijn tussen Opper en Midden-Silezië tot waar ze samenloopt met de oostelijke grenslijn van de kreis Falkenberg;

van daar, de oostelijke grens van de kreis Falkenberg tot aan een punt van de uitstekende hoek hetwelk gelegen is op ongeveer 3 km ten oosten van Puschine;

van daar, tot aan het noordelijk punt van de uitstekende hoek van de vroegere provincie Oostenrijks Silezië, gelegen op ongeveer 8 km ten oosten van Neustadt:

een op het terrein vast te stellen lijn lopend ten oosten van Zülz.

Het stelsel waaronder deze volksraadpleging zal uitgevoerd en er gevolg zal aan gegeven worden, zal het voorwerp uitmaken der beschikkingen van het hierbijgaande toevoegsel.

De Poolse en Duitse regeringen verbinden zich van heden af, elk voor zover het hen aanbelangt, op geen enkel punt van hun grondgebied enige vervolging uit te oefenen noch enige uitzonderingsmaatregel te nemen voor enig politiek feit voorgekomen in Opper-Silezië gedurende het tijdperk van het stelsel voorzien in het hierbijgaande toevoegsel en totdat een bepaald stelsel in het land opgesteld is.

Duitsland verklaart van heden af afstand te doen, ten voordele van Polen, van alle rechten en titels op het gedeelte van Opper-Silezië gelegen aan de overzijde van de grenslijn vastgesteld door de voornaamste verbonden en geassocieerde mogendheden als gevolg op de volksstemming.

Toevoegsel.

§ 1. Van af het in werking treden van onderhavig verdrag en binnen een tijdruimte die geen veertien dagen mag te boven gaan, zullen de Duitse troepen en de door de commissie voorzien in § 2 mogelijksterwijze aangeduide Duitse overheden de zone aan de volksstemming onderworpen moeten ontruimen. Tot op het oogenblik dat de ontruiming voleindigd is, zullen zij zich moeten

onthouden van alle opvorderingen in geld of in goederen evenals van alle maatregelen die de stoffelijke belangen van het land zouden kunnen benadelen.

Binnen dezelfde tijdruimte zullen de arbeiders- en soldatenraden in deze zone ingesteld, ontbonden worden; de leden van die raden welke uit een andere landstreek afkomstig zouden zijn en die hun bediening uitoefenen op de datum van het in werking treden van dit verdrag of die uit hun bediening getreden zijn sedert 1 maart 1919, zullen insgelijks weggevoerd worden.

Alle militaire of half militaire maatschappijen in gezegde zone gevormd door inwoners van de streek zullen onmiddellijk ontbonden worden. De leden van die maatschappijen welke in gezegde zone niet woonachtig zijn, zullen ze moeten verlaten.

§ 2. De zone der volksstemming zal onmiddellijk onder het gezag geplaatst worden van een internationale commissie van vier leden aangeduid door de Verenigde Staten van Amerika, Frankrijk, het Britse rijk en Italië. Ze zal bezet worden door de troepen der verbonden en geassocieerde mogendheden. De Duitse regering verbindt zich het vervoer van deze troepen naar Opper-Silezië te vergemakkelijken.

§ 3. De commissie zal alle macht genieten uitgeoefend door de Duitse regering of door de Pruisische regering behalve inzake wetgeving en belastingen. Ze zal daarenboven de plaats innemen van het beheer der provincie of van het regentschap (Regierungsbezirk).

De commissie zal bevoegd zijn om zelf de macht uit te leggen die haar toegestaan wordt door onderhavige beschikkingen en om vast

te stellen in welke mate zij deze macht zal uitoefenen en in welke mate deze in handen der bestaande overheden zal gelaten worden.

Wijzigingen aan de bestaande wetten en belastingen zullen slechts met de toestemming van de commissie in kracht kunnen treden.

De orde zal gehandhaafd worden door de zorgen der commissie bij middel van de troepen die haar ter beschikking zullen staan en, in de mate die ze nodig zal achten, bij middel van een politie die onder de personen afkomstig uit het land zal aangeworven worden.

De commissie zal zonder uitstel moeten voorzien in de vervanging der weggevoerde Duitse overheden en, indien nodig, zelf het bevel van wegvoering geven en overgaan tot de vervanging van zulke maatschappelijke overheden als nodig geacht wordt.

Ze zal alle maatregelen nemen geschikt om de vrijheid, de oprechtheid en het geheim der stemming te waarborgen. Ze zal in het bijzonder de uitdrijving van elke persoon mogen uitspreken die, op welke wijze ook, zou getracht hebben de uitslag der volksstemming door omkoping of door bedreiging te vervalsen.

Deze commissie zal volmacht hebben om uitspraak te doen over alle vraagstukken waartoe de uitvoering van onderhavige bepalingen zou kunnen aanleiding geven. Zij zal bijgestaan worden door technische raadsleden door haar gekozen onder de plaatselijke bevolking.

De beslissingen van de commissie zullen genomen worden bij meerderheid van stemmen.

§ 4. De stemming zal plaatsgrijpen na verloop van een door de voornaamste verbonden en geassocieerde mogendheden vast te

stellen tijdruimte, maar die niet minder dan zes maanden en niet meer dan achttien maanden mag bedragen, te rekenen van het in werking treden van de hoger genoemde commissie in de zone.

Het stemrecht zal toegestaan worden aan alle personen, zonder onderscheid van geslacht, die aan de volgende voorwaarden voldoen:

- a) volle 20 jaar oud zijn op 1 januari van het jaar waarin de volksstemming plaats zal grijpen.
- b) geboren zijn in de zone onderworpen aan de volksstemming en er woonachtig zijn sedert een datum door de commissie vast te stellen maar die niet later mag vallen dan 1 januari 1919, of uit de zone verdreven geweest zijn door de Duitse overheden zonder er zijn woonplaats te hebben behouden.

De personen veroordeeld voor politieke misdrijven zullen moeten in staat gesteld worden hun stemrecht uit te oefenen.

Eenieder zal stemmen in de gemeente waar hij woonachtig is, of in dewelke hij geboren is indien hij op het grondgebied zijn woonplaats niet heeft.

De uitslag der verkiezing zal vastgesteld worden per gemeente, volgens de meerderheid der stemmen in elke gemeente.

§ 5. Bij het sluiten der stemming, zal het aantal stemmen in elke gemeente aan de voornaamste verbonden en geassocieerde mogendheden door de commissie bekendgemaakt worden, samen met een uitvoerig verslag over het ten uitvoer brengen der stemming en met een voorstel aangaande de lijn die zou moeten aangenomen worden als grens van Duitsland in Opper-Silezië, rekening houdende met de wens uitgedrukt door de inwoners

evenals met de geografische en economische ligging der lokaliteiten.

§ 6. Zodra de grenslijn vastgesteld zal zijn door de voornaamste verbonden en geassocieerde mogendheden zal de commissie aan de Duitse overheden laten weten dat zij het beheer moeten hernemen van het grondgebied dat men erkend zou hebben Duits te moeten zijn; gezegde overheden zullen daartoe moeten overgaan in de loop der maand die deze kennisgeving zal volgen op de wijze voorgeschreven door de commissie.

Binnen dezelfde tijdruimte en op de wijze voorgeschreven door de commissie, zal de Poolse regering moeten zorgen voor het beheer van het grondgebied dat men erkend zou hebben Pools te moeten zijn.

Zodra in het beheer van het land voorzien zal zijn door de Duitse en Poolse overheden, zal de macht der commissie ten einde lopen.

De kosten van het bezettingsleger en de uitgaven der commissie, zowel voor haar werking als voor het beheer der zone, zullen op de plaatselijke inkomsten voorafgelicht worden.

Artikel 89. Polen verbindt zich vrije doorgang te verlenen aan de personen, goederen, schepen, boten, rijtuigen, wagons en postdiensten in doorvoer tussen Oost-Pruisen en het overige gedeelte van Duitsland, over het Poolse grondgebied, met inbegrip der territoriale wateren, en ze te behandelen, wat betreft de inschikkelijkheden, beperkingen en alle andere aangelegenheden, ten minste zo gunstig als de personen, goederen, schepen, boten, rijtuigen en postdiensten, hetzij van Poolse nationaliteit, oorsprong, invoer, eigendom of uitgangspunt, hetzij een gunstiger behandeling genietend dan de nationale Poolse behandeling.

De goederen in doorvoer zullen vrij zijn van alle tol- of andere soortgelijke rechten.

De vrijheid van doorvoer zal zich uitstrekken over de telegrafische en telefonische diensten, onder de voorwaarden vastgesteld door de overeenkomsten voorzien in artikel 98.

Artikel 90. Polen verbindt zich, gedurende een tijdperk van 15 jaar, de uitvoer naar Duitsland toe te staan der voortbrengselen der mijnen van elk gedeelte van Opper-Silezië krachtens dit verdrag aan Polen opgedragen.

Deze voortbrengselen zullen vrij zijn van alle uitvoerrechten en van alle andere rechten of beperkingen op de uitvoer.

Polen verbindt zich ook alle maatregelen te nemen die zouden kunnen nodig zijn opdat de verkoop der voorhanden producten van deze mijnen aan kopers in Duitsland zou kunnen geschieden onder even gunstige voorwaarden als de verkoop van soortgelijke producten in overeenkomstige omstandigheden aan kopers in Polen en in elk ander land.

Artikel 91. De Poolse nationaliteit zal van rechtswege verworven worden, met uitsluiting der Duitse nationaliteit door de Duitse onderhorigen woonachtig op de grondgebieden erkend als onherroepelijk deel uitmakend van Polen.

Evenwel zullen de Duitse onderhorigen of hun afstammelingen, die hun woonplaats op deze grondgebieden zouden gevestigd hebben na 1 januari 1908, de Poolse nationaliteit niet kunnen verwerven zonder een bijzondere toelating van de Poolse staat.

Binnen een tijdperk van twee jaar, te rekenen van het in werking treden van dit verdrag, zullen de Duitse onderhorigen, die meer dan 18 jaar oud en woonachtig zijn op een der grondgebieden erkend als deel uitmakend van Polen, het vermogen hebben de Duitse nationaliteit te verkiezen.

De Polen, die Duitse onderhorigen en meer dan 18 jaar oud zijn en in Duitsland woonachtig zijn, zullen hetzelfde recht van voorkeur hebben voor de Poolse nationaliteit.

De keuze van de echtgenoot is beslissend voor die van de vrouw en de keuze der ouders is beslissend voor die de kinderen die minder dan 18 jaar oud zijn.

Alle personen die het hierboven voorziene recht van voorkeur uitgeoefend hebben zullen het vermogen hebben, binnen de 12 volgende maanden, hun woonplaats naar de staat die ze zullen verkozen hebben over te brengen.

Ze zullen vrij zijn de onroerende goederen te behouden, die ze bezitten op het grondgebied van de andere staat waar ze verbleven vooraleer ze hun keuze gedaan hadden.

Ze zullen hun roerende goederen van alle soort tolvrij mogen meenemen naar het land dat zij verkozen hebben en zullen te dien opzichte ontslagen zijn van alle uitvoerrechten of taksen, indien zulke bestaan.

Binnen dezelfde tijdruimte zullen de Polen die Duitse onderhorigen zijn en zich in een vreemd land bevinden het recht hebben in afwezigheid van tegenovergestelde beschikkingen der vreemde wet en indien zij de vreemde nationaliteit niet verworven hebben, de Poolse nationaliteit te verwerven, met uitsluiting der Duitse

nationaliteit, mits zij zich richten naar de beschikkingen die door de Poolse staat zullen moeten genomen worden.

In het gedeelte van Opper-Silezië onderworpen aan de volksstemming zullen de beschikkingen van onderhavig artikel slechts vanaf de definitieve toekenning van het grondgebied in werking treden.

Artikel 92. De verhouding en de aard der financiële lasten van Duitsland en van Pruisen welke Polen zou moeten dragen, zullen vastgesteld worden overeenkomstig artikel 254 van deel IX (Financiële bepalingen) van dit verdrag.

Het deel der schuld dat, volgens de commissie van herstel voorzien in gezegd artikel, betrekking heeft op de maatregelen genomen door de Duitse en Pruisische regering met het oog op de Duitse kolonisatie van Polen, zal uitgesloten zijn van het gedeelte dat aan dit land ten laste valt.

Bij het vaststellen, in uitvoering van artikel 256 van dit verdrag, der waarde der goederen en eigendommen van het rijk of van de Duitse staten die tot Polen overgaan samen met de grondgebieden die aan dit land overgedragen worden, zal de commissie van herstel van deze schatting moeten uitsluiten de gebouwen, wouden en andere staatseigendommen, die aan het vroegere koninkrijk Polen toebehoorden. Deze zullen aan Polen toekomen, vrij van alle lasten.

In alle grondgebieden van Duitsland krachtens het onderhavig verdrag overgedragen en erkend als onherroepelijk deel uitmakend van Polen, zullen de goederen, rechten en belangen der Duitse onderhorigen bij toepassing van artikel 297 door de Poolse regering slechts overeenkomstig de volgende beschikkingen moeten geliquideerd worden:

1°. Het bedrag der liquidatie zal rechtstreeks aan de rechthebbende moeten betaald worden.

2°. Ingeval deze voor de scheidsrechterlijke gemengde rechtbank voorzien in afdeling VI van deel X (Economische belangen) van dit verdrag of voor een scheidsman door deze rechtbank aangeduid zou bewijzen dat de voorwaarden van verkoop en de maatregelen genomen door de Poolse regering buiten haar algemene wetgeving, op onrechtvaardige wijze nadelig geweest zijn voor de prijs, zal de rechtbank of de scheidsrechter het vermogen hebben aan de rechthebbende een rechtvaardige schadeloosstelling toe te staan, welke door de Poolse regering zal moeten betaald worden.

Verdere overeenkomsten zullen alle vragen regelen die niet zouden geregeld zijn door dit verdrag en die door de afstand van gezegde grondgebieden zouden kunnen ontstaan.

Artikel 93. Polen aanvaardt de beschikkingen die de voornaamste verbonden en geassocieerde mogendheden zullen nodig achten om in Polen de belangen te vrijwaren der inwoners die van de meerderheid der bevolking in ras, taal en godsdienst verschillen en keurt de inlassing ervan goed in een verdrag met deze mogendheden.

Polen keurt insgelijks de inlassing goed in een verdrag met de voornaamste verbonden en geassocieerde mogendheden van de beschikkingen die deze mogendheden zullen nodig achten om de vrijheid van doorvoer en een rechtvaardig stelsel voor de handel der andere naties te vrijwaren.

Afdeling IX. – Oost-Pruisen.

Artikel 94. In de streek gelegen tussen de zuidelijke grens van het grondgebied van Oost-Pruisen, zoals deze grens vastgesteld is in artikel 28 van deel II (Grenzen van Duitsland) van dit verdrag, en de lijn hieronder beschreven, zullen de inwoners geroepen worden om door stemming de staat aan te duiden tot dewelke zij wensen behoren:

Oostelijke en noordelijke grens van de regeringsbezirk Allenstein, tot waar zij samenloopt met de grens tussen de kreisen Oletsko en Angerburg; van daar, de noordelijke grens van de kreis Oletsko tot waar ze samenloopt met de vroegere grens van Oost-Pruisen.

Artikel 95. Binnen een tijdruimte die veertien dagen niet zal te boven gaan, te rekenen van het in werking treden van dit verdrag, zullen de Duitse troepen en overheden zich uit de hierboven beschreven streek terugtrekken. Totdat de ontruiming voleindigd is, zullen ze zich onthouden van alle opvoedingen in geld of in goederen en van alle maatregelen die de stoffelijke belangen van het land kunnen benadelen.

Na afloop van de hierboven aangeduide tijdruimte zal gezegde streek onder het gezag geplaatst worden van een internationale commissie van vijf leden, benoemd door de voornaamste verbonden en geassocieerde mogendheden. Deze commissie zal een algemene macht van beheer bezitten, en in het bijzonder, belast zijn met de zorg de stemming in te richten en alle maatregelen te nemen die ze nodig zal achten om er de vrijheid, de oprechtheid en het geheim van te verzekeren. De commissie zal ook volmacht bezitten om uitspraak te doen over alle vragen tot dewelke de uitvoering van deze bepalingen aanleiding zou kunnen geven.

De commissie zal alle nuttige schikkingen nemen om zich te doen helpen in het uitoefenen van haar ambt door medehelpers door haar gekozen onder de plaatselijke bevolking. Haar beslissingen zullen genomen worden bij meerderheid van stemmen.

Het stemrecht zal toegestaan worden aan alle personen, zonder onderscheid van geslacht, die aan de volgende voorwaarden voldoen:

- a) volle 20 jaar oud zijn op de datum van het in werking treden van dit verdrag;
- b) geboren zijn in de zone onderworpen aan de volksstemming of er zijn woonplaats of zijn gewone verblijfplaats hebben sedert de datum die door de commissie zal vastgesteld worden.

Eenieder zal stemmen in de gemeente waar hij zijn woonplaats heeft of waar hij geboren is indien hij zijn woonplaats of zijn verblijfplaats in gezegde streek niet heeft.

De uitslag der stemming zal vastgesteld worden per gemeente volgens de meerderheid der stemmen in elke gemeente.

Bij het sluiten der stemming zal het aantal stemmen in elke gemeente door de commissie aan de voornaamste verbonden of geassocieerde mogendheden medegedeeld worden samen met een uitvoerig verslag over de wijze van uitvoering der stemming en met een voorstel aangaande de lijn die in die streek als grens van Oost-Prusen zal moeten aangenomen worden, rekening houdend met de door de stemming uitgedrukte wens der inwoners evenals met de geografische en economische ligging der lokaliteiten. De voornaamste verbonden en geassocieerde mogendheden zullen

dan de grens tussen Oost-Pruisen en Polen in deze streek vaststellen.

Indien de lijn door de voornaamste verbonden en geassocieerde mogelijkheden om het even welk deel van het grondgebied afgebakend in artikel 94 aan Oost-Pruisen onttrekt, zal de afstand van Duitsland van zijn rechten ten voordele van Polen, zoals voorzien is in voorgaand artikel 87, zich ook over de aldus uitgesloten grondgebieden uitstrekken.

Zodra de lijn door de voornaamste verbonden en geassocieerde mogelijkheden vastgesteld zal zijn, zal de internationale commissie aan de bestuurlijke overheden van Oost-Pruisen aankondigen dat zij het beheer van het grondgebied gelegen ten noorden van de aldus vastgestelde lijn moeten hernemen, hetgeen ze zullen moeten ondernemen in de loop der maand die op deze aankondiging volgt en op de wijze voorgeschreven door de commissie. Binnen hetzelfde tijdperk en op de wijze voorgeschreven door de commissie, zal de Poolse regering voor het beheer van het grondgebied gelegen ten zuiden van de vastgestelde lijn moeten zorgen. Zodra het beheer van het land aldus onderscheidenlijk door de overheden van Oost Pruisen en van Polen verzekerd zal zijn, zal de volmacht der internationale commissie ten einde lopen.

De uitgaven der commissie zowel voor haar werking als voor het beheer der streek zullen op de plaatselijke inkomsten voorafgenomen worden; ingeval er een tekort is, zal dit gedekt worden door Oost-Pruisen in een door de voornaamste verbonden en geassocieerde mogelijkheden te bepalen verhouding.

Artikel 96. In een streek bevattend de kreisen Stuhm en Rosenberg en het gedeelte van de kreis Marienburg dat zich ten oosten van de Nogat en dit van de kreis Marienwerder dat zich ten oosten van de Weichsel bevindt, zullen de inwoners opgeroepen worden om te laten weten, door een stemming die in elke gemeente moet plaatsgrijpen, of zij wensden dat de verschillende gemeenten op dit grondgebied gelegen aan Polen of aan Oost-Pruisen zouden behoren.

Artikel 97. Binnen een tijdruimte die veertien dagen niet mag te boven gaan, te rekenen van het in werking treden van dit verdrag, zullen de Duitse troepen en overheden zich terugtrekken uit de streek beschreven in artikel 96; totdat de ontruiming voleindigd is, zullen ze zich onthouden van alle opvorderingen in geld en in natura en van alle maatregelen die de stoffelijke belangen van het land zouden kunnen benadelen.

Na afloop van het boven vermelde tijdperk, zal gezegde streek onder het gezag gesteld worden van een internationale commissie van vijf leden benoemd door de voornaamste verbonden en geassocieerde mogendheden. Deze commissie, in voorkomend geval, van de nodige gewapende macht vergezeld, zal een algemene macht van beheer bezitten en zal in het bijzonder belast zijn met de zorg de stemming in te richten en alle maatregelen te nemen die ze nodig zal achten om de vrijheid, de oprechtheid en het geheim ervan te verzekeren; ze zal zich, zoveel het haar mogelijk is, voegen naar de beschikkingen van dit verdrag aangaande de volksstemming in de streek van Allenstein; haar beslissingen zullen bij meerderheid van stemmen genomen worden.

De uitgaven der commissie, zowel voor haar werking als voor het beheer der streek aan de stemming onderworpen, zullen op de plaatselijke inkomsten vooraf genomen worden.

Bij het sluiten der stemming zal het aantal stemmen in elke gemeente door de commissie aan de voornaamste verbonden en geassocieerde mogendheden bekendgemaakt worden, samen met een uitvoerig verslag over de wijze van uitvoering der stemming met een voorstel aangaande de lijn die als grens van Oost-Prusen in dit gebied zou moeten aangenomen worden, rekening houdend met de wens der bevolking door de stemming uitgedrukt evenals met de geografische en economische ligging der lokaliteiten. De voornaamste verbonden en geassocieerde mogendheden zullen de grens tussen Noord-Prusen en Polen in deze streek vaststellen, mits aan Polen tenminste gelaten wordt, voor het gehele langs de Weichsel lopende gedeelte der grens, het volledige en gehele toezicht op de stroom, met inbegrip van zijn oostelijke oever over de afstand die nodig zal zijn voor zijn regeling en verbetering. Duitsland neemt aan dat te genen tijde enige versterking op enig gedeelte van het grondgebied dat Duits blijft, zal opgericht worden.

De voornaamste verbonden en geassocieerde mogendheden zullen tegelijkertijd een regeling opstellen, die onder rechtvaardige voorwaarden, aan de bevolking van Oost-Prusen de toegang tot en het gebruik van de Weichsel verzekert hetzij voor haar, hetzij voor haar goederen en voor haar boten, ten einde op de best mogelijke wijze haar belangen te vrijwaren.

Het vaststellen der grens en de reglementen hierboven voorzien zullen verplichtend zijn voor alle belanghebbende partijen.

Zodra de overheden van Oost-Pruisen en van Polen het beheer van het land onderscheidenlijk op zich genomen hebben, zal de volmacht der commissie ten einde lopen.

Artikel 98. Duitsland en Polen zullen, binnen het jaar dat op het in werking treden van dit verdrag zal volgen, overeenkomsten sluiten, waarvan de voorwaarden, in geval van onenigheid, door de raad van de Volkerenbond zullen bepaald worden, ten einde, enerzijds aan Duitsland volledige en passende mogelijkheden te verzekeren om per spoorweg, per telegraaf en per telefoon met het overige gedeelte van Duitsland en met Oost-Pruisen over Pools gebied in verbinding te treden, en aan de andere kant aan Polen dezelfde mogelijkheden te verzekeren voor zijn verbindingen met de vrije stad Dantzig over het Duits gebied dat zich op de rechter Weichseloever, tussen Polen en de vrije stad Dantzig zal kunnen bevinden.

Afdeling X. – Memel.

Artikel 99. Duitsland ziet af, ten voordele der voornaamste verbonden en geassocieerde mogendheden, van alle rechten en titels op de gebieden begrepen tussen de Baltische zee, de noordoostelijke grens van Oost-Pruisen beschreven in artikel 28 van deel II (Grenzen van Duitsland) van dit verdrag en de vroegere grenzen tussen Duitsland en Rusland. Duitsland verbindt zich de schikkingen te aanvaarden welke de voornaamste verbonden en geassocieerde mogendheden aangaande deze grondgebieden zullen nemen, in het bijzonder wat betreft de nationaliteit der inwoners.

Afdeling XI. – Vrije stad Dantzig.

Artikel 100. Duitsland ziet af, ten voordele der voornaamste verbonden en geassocieerde mogendheden, van alle rechten en titels op het gebied begrepen in de volgende grenzen:

van de Baltische zee, naar het zuiden tot aan het punt waar de voornaamste geulen van de Nogat en de Weichsel samenkomen:

de grens van Oost-Pruisen zoals ze beschreven is in artikel 28 van deel II (Grenzen van Duitsland) van dit verdrag;

van daar, de voornaamste geul der Weichsel stroomafwaarts en tot aan een punt gelegen op ongeveer 6,5 km ten noorden van de brug van Dirschau;

van daar, naar het noordwesten en tot aan punt vijf gelegen op 1,5 km ten zuidoosten de kerk van Guttland:

een op het terrein vast te stellen lijn;

van daar, westwaarts en tot aan het uitspringend gedeelte der grenslijn van de kreis Berent, en op 8,5 km ten noordoosten van Schöneck:

een op het terrein vast te stellen lijn lopend tussen Mühlbanz, ten zuiden en Rambeltsch, ten noorden;

van daar, westwaarts, de grenslijn van de kreis Berent tot aan haar inspringend gedeelte op 6 km ten noordnoordwesten van Schöneck;

van daar, en tot aan een punt gelegen op de middellijn van de "Lonkener See":

een op het terrein vast te stellen lijn lopend ten noorden van Neu Fietz en Schatarpi en ten zuiden van Barenhütte en Lonken,

van daar de middellijn van de "Lonkener See", tot aan zijn noordelijk uiteinde;

van daar, en tot aan het zuidelijk uiteinde van de "Pollenziner See":

een op het terrein vast te stellen lijn;

van daar, de middellijn van de "Pollenziner See" tot aan zijn noordelijk uiteinde;

van daar, naar het noordoosten en tot aan een punt gelegen op ongeveer een kilometer ten zuiden van de kerk van Koliebken, waar de spoorweglijn Dantzig-Neustadt over een beek loopt:

een op het terrein vast te stellen lijn lopend ten zuidoosten van Kamehlen, Krissau, Fidlin, Sulmin (Richthof), Mattern, Schäferei, en ten noordwesten van Neuendorf, Marschau, Czapiezken, Hoch- en Klein-Kelpin, Pulvermühl, Renneberg, en de steden Oliva en Zoppot;

van daar de loop van de hierboven vermelde beek tot aan de Baltische Zee:

De hierboven beschreven grenzen zijn afgetekend op een Duitse kaart, schaal 1/100.000^e, onder nummer 3 bij onderhavig verdrag gevoegd.

Artikel 101. Een commissie, samengesteld uit drie leden waaronder een hoge commissaris, voorzitter, benoemd door de voornaamste verbonden en geassocieerde mogendheden, één lid benoemd door Duitsland en één door Polen, zal binnen de veertien dagen na het in werking treden van dit verdrag ingesteld worden om ter plaatse de

grenslijn vast te stellen van het hierboven bedoeld gebied, zoveel mogelijk rekening houdend met de bestaande gemeenschappelijke grenzen.

Artikel 102. De voornaamste verbonden en geassocieerde mogendheden verbinden zich de stad Dantzig, samen met het gebied bedoeld in artikel 100, als vrije stad in te stellen. Ze zal onder de bescherming van de Volkerenbond geplaatst worden.

Artikel 103. De grondwet der vrije stad Dantzig zal ontworpen worden, in overeenstemming met een hoge commissaris van de Volkerenbond, door de vertegenwoordigers der vrije stad, op regelmatige wijze aangeduid. Zij zal onder de waarborg van de Volkerenbond geplaatst worden.

De hoge commissaris zal eveneens gelast zijn in eerste aanleg over alle geschillen uitspraak te doen welke tussen Polen en de vrije stad zouden ontstaan, aangaande onderhavig verdrag of de bijgevoegde schikkingen en overeenkomsten.

De hoge commissaris zal te Dantzig verblijven.

Artikel 104. De voornaamste verbonden en geassocieerde mogendheden verbinden zich over de voorwaarden te onderhandelen van een overeenkomst gesloten tussen de Poolse regering en de vrije stad Dantzig en welke in werking zal treden op het ogenblik waarop de vrije stad Dantzig zal ingesteld zijn, met het doel:

1°. De vrije stad Dantzig binnen de tolrechtgrenzen van Polen te plaatsen, en te voorzien in de instelling van een vrij gebied in de haven;

2°. Aan Polen, zonder beperking, het vrije gebruik en de dienst te verzekeren der waterwegen, dokken en andere werken op het gebied der vrije stad, welke nodig zijn voor de invoer en de uitvoer van Polen;

3°. Aan Polen het toezicht en het beheer te verzekeren van de Weichsel en van het gehele spoorwegstelsel binnen de grenzen der vrije stad, met uitzondering van de tramwegen en andere spoorwegen die vooral voor de behoeften der vrije stad dienen, evenals het toezicht en het beheer der post-, telegraaf- en telefoonverbindingen tussen Polen en de haven van Dantzig;

4°. Aan Polen het recht te verzekeren de waterwegen, dokken, havenkommen, spoorwegen en andere hierboven bedoelde werken en middelen van verkeer uit te breiden en te verbeteren, en te huren of te kopen, onder passende voorwaarden, de gronden en andere eigendommen die voor dit doel nodig zijn;

5°. Er voor te zorgen dat geen onderscheid zal gemaakt worden, in de vrije stad Dantzig, ten nadele van Poolse onderhorigen of van andere personen van Poolse oorsprong of van Poolse taal;

6°. Door de Poolse regering de leiding der buitenlandse zaken der vrije stad Dantzig, evenals de bescherming van haar onderhorigen in de vreemde landen te doen verzekeren.

Artikel 105. Dadelijk na het in werking treden van onderhavig verdrag zullen de Duitse onderhorigen, woonachtig op het gebied beschreven in artikel 100, ipso facto, de Duitse nationaliteit verliezen ten einde onderhorigen te worden der vrije stad Dantzig.

Artikel 106. Gedurende de twee jaar die op het in werking treden van dit verdrag zullen volgen, zullen de Duitse onderhorigen, die

meer dan 18 jaar oud en op het gebied beschreven in artikel 100 woonachtig zijn, het vermogen hebben de Duitse nationaliteit te verkiezen.

De keuze van de man zal beslissend zijn voor die van de vrouw en de keuze der ouders zal beslissend zijn voor die der kinderen welke minder dan 18 jaar oud zijn.

De personen, welke het recht van keuze, hierboven voorzien, uitgeoefend hebben, zullen, binnen de twaalf volgende maanden, hun woonplaats naar Duitsland moeten overbrengen.

Ze zullen vrij zijn de onroerende goederen te behouden welke zij op het grondgebied der vrij stad Dantzig bezitten. Ze zullen hun roerende goederen van alle aard mogen meenemen. Uit dien hoofde zal er geen enkel recht, hetzij van uitvoer, hetzij van invoer opgelegd worden.

Artikel 107. Alle eigendommen toebehorend aan het rijk of aan Duitse staten en gelegen op het grondgebied der vrije stad Dantzig zullen overgedragen worden aan de voornaamste verbonden en geassocieerde mogendheden om door hen aan de vrije stad of aan de Poolse staat weer afgestaan te worden, volgens hetgeen zij rechtvaardig zullen achten te beslissen.

Artikel 108. De verhouding en de aard der financiële lasten van Duitsland en van Pruisen die de vrije stad zal moeten dragen, zullen vastgesteld worden overeenkomstig artikel 254 van deel IX (Financiële bepalingen) van dit verdrag.

Verdere beschikkingen zullen alle andere vragen behandelen die door de afstand van het grondgebied bedoeld in artikel 100 zouden kunnen ontstaan.

Afdeling XII. – Sleeswijk.

Artikel 109. De grens tussen Duitsland en Denemarken zal bepaald worden in overeenkomst met de wensen der bevolking.

De bevolking, die de grondgebieden van het vroegere Duitse rijk bewoont, gelegen ten noorden van een lijn, die van oost naar west loopt (voorgesteld door een roodbruine streep op de kaart nummer 4, toegevoegd aan dit verdrag):

uitgaande van de Baltische zee op ongeveer 13 km ten oost-noordoosten van Flensburg,

zich wendend

naar het zuidwesten en lopend ten zuidoosten van Sygum, Ringsberg, Munkbrarup, Adelby, Tastrup, Jarplund, Oversee en ten noordwesten van Langballigholz, Langballig, Bönstrup, Rüllschau, Weseby, Klein-Wölstrup, Gross-Solt,

vervolgens, naar het westen lopend ten zuiden van Frörup en ten noorden van Wanderup,

vervolgens naar het zuidwesten lopend ten zuidoosten van Oxlund, Stieglund en Ostenau, en ten noordwesten der dorpen op de baan Wanderup-Kollund,

vervolgens, naar het noordwesten, lopende ten zuidwesten van Löwenstedt, Joldelund, Goldelund, en ten noordoosten van Kolkerheide en Högel tot aan de bocht van de Soholmer Au, op

ongeveer een kilometer ten oosten van Soholm, waar zij de zuidelijke grens van de kreis Tondern ontmoet,

deze grensscheiding volgend tot aan de Noordzee, lopend ten zuiden der eilanden Fohr en Amrum en ten noorden der eilanden Oland en Langeness,

zal te dien einde geroepen worden om zich door een stemming uit te spreken, tot dewelke er zal overgegaan worden in de volgende omstandigheden:

1°. Dadelijk na het in werking treden van dit verdrag, en binnen een tijdperk dat tien dagen niet mag overschrijden, zullen de Duitse troepen en overheden (Oberpräsidenten, Landräthe, Regierungspräsidenten, Amtsvorsteher, Oberbürgermeister inbegrepen) de zone gelegen ten noorden der hierboven vastgestelde lijn moeten ontruimen.

Binnen hetzelfde tijdsbestek, zullen de arbeiders- en soldatenraden in deze zone samengesteld, ontbonden worden; hun leden, afkomstig uit een andere streek die hun ambt op de datum van het in werking treden van dit verdrag uitoefenen, of die dit ambt sedert 1 maart 1919 verlaten hebben, zullen insgelijks weggevoerd worden.

Gezegde streek zal onmiddellijk onder het gezag van een internationale commissie gesteld worden, samengesteld uit vijf leden waarvan drie door de voornaamste verbonden en geassocieerde mogendheden zullen aangeduid worden; de Noorse regering en de Zweedse regering zullen uitgenodigd worden elk een lid aan te duiden; indien ze nalaten zulks te doen, zullen deze twee leden door de voornaamste verbonden en geassocieerde mogendheden gekozen worden.

De commissie, in voorkomend geval bijgestaan door de nodige gewapende macht, zal een algemene macht van beheer bezitten. Ze zal onder andere zonder uitstel moeten voorzien in de vervanging van de weggevoerde Duitse overheden, en in voorkomend geval zelf het bevel tot wegvoering geven en overgaan tot het vervangen van zulke plaatselijke overheden als nodig zou blijken. Zij zal alle maatregelen nemen die zij geschikt zal achten om de vrijheid, de oprechtheid en het geheim der stemming te verzekeren. Zij zal zich doen helpen door Duitse en Deense technische raadsleden door haar onder de plaatselijke bevolking gekozen. Haar beslissingen zullen bij meerderheid van stemmen genomen worden.

De helft der kosten van de commissie en der uitgaven, veroorzaakt door de volksstemming zal door Duitsland gedragen worden.

2°. Het stemrecht zal toegestaan worden, zonder onderscheid van geslacht, aan alle personen die aan de volgende voorwaarden voldoen:

- a) volle 20 jaar oud zijn op de datum van het in werking treden van onderhavig verdrag;
- b) geboren zijn in de streek aan de volksstemming onderworpen of er zijn woonplaats hebben sedert een datum vóór 1 januari 1900, of er door de Duitse overheden uitgedreven geweest zijn zonder er zijn woonplaats behouden te hebben.

Eenieder zal stemmen in de gemeente waar hij zijn woonplaats heeft of waaruit hij afkomstig is.

De militairen, officieren, onderofficieren en soldaten van het Duitse leger, die uit de zone van Sleeswijk onderworpen aan de volksstemming afkomstig zijn, zullen moeten in staat gesteld

worden zich naar de plaats te begeven waaruit ze afkomstig zijn, teneinde daar aan de stemming deel te nemen.

3°. In het gedeelte der ontruimde streek gelegen ten noorden van een lijn gericht naar het oostwesten (voorgesteld door een rode streep op kaart nummer 4 toegevoegd aan onderhavig verdrag):

lopende ten zuiden van het eiland Alsea en de middellijn van de fjord van Flensburg volgend,

de fjord verlatend op een punt gelegen op ongeveer 6 km ten noorden van Flensburg en stroomopwaarts de loop der beek volgend die te Kupfermühle voorbijgaat, tot aan een punt ten noorden van Niehuus,

lopende ten noorden van Pattburg en Eilund en ten zuiden van Fröslee om de oostelijke grens van de kreis Tondern te bereiken, op het punt waar ze de grenslijn tussen de vroegere rechtsgebieden Slogs en Kjaer (Slogs Herred en Kjaer Herred),

deze laatste grenslijn tot aan de Scheidebek volgend,

stroomafwaarts de loop van de Scheidebek (Alte Au) volgend, vervolgens van de Süder Au tot aan de bocht naar het noorden toe van deze laatste gelegen op ongeveer 1500 m ten westen van Ruttebüll,

zich wendend naar het westnoordwesten om de Noordzee te bereiken ten noorden van Sieltoft,

van daar, lopende ten noorden van het eiland Sylt,

zal er overgegaan worden tot de stemming die hierboven voorzien is, drie weken ten laatste na de ontruiming van het land door de Duitse troepen en overheden.

De uitslag der stemming zal bepaald worden door de meerderheid der stemmen in deze gehele afdeling uitgebracht. Deze uitslag zal onmiddellijk door de commissie ter kennis gebracht worden der voornaamste verbonden en geassocieerde mogendheden en afgekondigd worden:

Indien de stemming ten voordele der herinlijving van het gebied bij het koninkrijk Denemarken uitvalt, zal de Deense regering, in verstandhouding met de commissie, het vermogen hebben dit gebied te doen bezetten door haar militaire en bestuurlijke overheden onmiddellijk na deze afkondiging.

4°. In de afdeling van de ontruimde zone gelegen ten zuiden van de voorgaande afdeling en ten noorden van een lijn die uitgaat van de Baltische zee op 13 km van Flensburg om uit te lopen ten noorden der eilanden Oland en Langeness, zal er tot de stemming overgegaan worden ten laatste vijf weken nadat de volksstemming in de eerste afdeling plaats gegrepen heeft.

De uitslag der stemming zal bepaald worden per gemeente, volgens de meerderheid der stemmen in elke gemeente.

Artikel 110. In afwachting dat ze op het terrein nauwkeurig vastgesteld wordt, zal een grenslijn door de voornaamste verbonden en geassocieerde mogendheden vastgesteld worden, volgens een lijn gegrondvest op de uitslag der stemming en voorgesteld door de internationale commissie, rekening houdend met de bijzondere geografische en economische voorwaarden der lokaliteiten.

Van dit ogenblik af zal de Deense regering deze grondgebieden mogen laten bezetten door de Deense burgerlijke en militaire overheden en zal de Duitse regering de Duitse burgerlijke en militaire overheden die ze teruggetrokken had tot aan gezegde grenslijn in hun ambt mogen herstellen.

Duitsland verklaart ten voordele der voornaamste verbonden en geassocieerde mogendheden voor immer af te zien van alle soevereiniteitsrecht op de gebieden van Sleeswijk gelegen ten noorden der grenslijn vastgesteld zoals hierboven gezegd. De voornaamste verbonden en geassocieerde mogendheden zullen gezegde grondgebieden aan Denemarken overgeven.

Artikel 111. Een commissie, samengesteld uit zeven leden, waarvan er vijf zullen benoemd worden door de voornaamste verbonden en geassocieerde mogendheden, één door Denemarken en één door Duitsland, zal ingesteld worden, binnen de veertien dagen nadat de einduitslag der stemming gekend is, om ter plaatse de loop der grenslijn vast te stellen.

De beslissingen zullen bij meerderheid van stemmen genomen worden en zullen bindend zijn voor de belanghebbende partijen.

Artikel 112. Alle inwoners van het grondgebied dat aan Denemarken teruggegeven wordt zullen van rechtswege het Deense burgerrecht verkrijgen met uitsluiting der Duitse nationaliteit.

Nochtans zullen de personen die zich op dit grondgebied na 1 oktober 1918 zouden gevestigd hebben, het burgerrecht zonder toelating der Deense regering niet kunnen verkrijgen.

Artikel 113. In een tijdperk van twee jaar, te rekenen van de dag waarop de soevereiniteit op de geheelheid of op een gedeelte der grondgebieden aan de volksstemming onderworpen, aan Denemarken zal teruggegeven worden:

Zal elke persoon, van meer dan achttienjarige ouderdom, geboren in de grondgebieden die aan Denemarken teruggegeven worden, niet woonachtig in dit gebied en van Duitse nationaliteit, het vermogen hebben aan Denemarken de voorkeur te geven;

Zal elke persoon, van meer dan achttienjarige ouderdom, woonachtig op de grondgebieden die aan Denemarken teruggegeven worden, het vermogen hebben aan Duitsland de voorkeur te geven.

De keuze van de echtgenoot is beslissend voor die der vrouw en de keuze der ouders zal beslissend zijn voor die der kinderen welke minder dan 18 jaar oud zijn.

De personen, die het recht van voorkeur hierboven voorzien uitgeoefend hebben, zullen, binnen de twaalf volgende maanden, hun woonplaats moeten overbrengen naar de staat aan wie ze hun voorkeur gegeven hebben.

Ze zullen vrij zijn de onroerende goederen te behouden welke ze bezitten op het grondgebied van de andere staat, waar ze hun woonplaats zouden gehad hebben vooraleer ze hun recht van voorkeur uitoefenden. Ze zullen hun roerende goederen van alle aard mogen meenemen. Er zal hen uit dien hoofde geen uitvoer- of invoerrecht opgelegd worden.

Artikel 114. De verhouding en de aard der financiële of andere lasten van Duitsland of van Pruisen, welke Denemarken zal moeten

dragen, zullen vastgesteld worden overeenkomstig artikel 254 van deel IX (Financiële bepalingen) van onderhavig verdrag.

Bijzondere beschikkingen zullen alle andere vragen oplossen die zouden ontstaan door de overdracht aan Denemarken van de geheelheid of een gedeelte van het grondgebied waarvan het verdrag van 30 oktober 1864 aan dit land de afstand oplegde.

Afdeling XIII. – Helgoland.

Artikel 115. De versterkingen, militaire inrichtingen en havens van de eilanden Helgoland en Dune, zullen gesloopt worden onder toezicht der voornaamste verbonden regeringen, door de zorgen en op kosten van de Duitse regering, binnen de tijdruimte die door gezegde regeringen zal vastgesteld worden.

Onder de uitdrukking "havens" moet verstaan worden, de noordoostelijke havendam, de westelijke muur, de buitenste en binnenste golfbrekers, de binnen deze golfbrekers op de zee herwonnen gronden, evenals al de werken, versterkingen en gebouwen van maritieme of militaire aard, voleindigd of in opbouw, binnen de lijnen die de hieronder vermelde liggingen verbinden, aangeduid op kaart nr. 126 van de Britse admiraliteit van 19 april 1918:

- a) 54° 10' 49" noorberbreedte; 7° 53' 39" oosterlengte;
- b) 54° 10' 35"; 7° 54' 18";
- c) 54° 10' 14"; 7° 54' 00";
- d) 54° 10' 17"; 7° 53' 37";
- e) 54° 10' 44"; 7° 53' 26".

Duitsland zal noch deze versterkingen, noch deze militaire inrichtingen, noch deze havens, noch enig soortgelijk werk mogen heropbouwen.

Afdeling XIV. – Rusland en Russische staten.

Artikel 116. Duitsland erkent en verbindt zich te eerbiedigen, als blijvend en onvervreemdbaar, de onafhankelijkheid van alle grondgebieden welke deel uitmaakten van het vroegere Russische keizerrijk op 1 augustus 1914.

Overeenkomstig de beschikkingen besloten in artikelen 259 en 292 van de delen IX (Financiële bepalingen) en X (Economische bepalingen) van onderhavig verdrag, erkent Duitsland onherroepelijk de vernietiging van de verdragen van Brest-Litovsk, evenals van alle andere traktaten, verdragen of overeenkomsten die het met de Maximalistische regering in Rusland aangegaan heeft.

De verbonden en geassocieerde mogendheden behouden zich uitdrukkelijk de rechten van Rusland voor om van Duitsland alle teruggave en herstel te bekomen gegrondvest op de beginselen van onderhavig verdrag.

Artikel 117. Duitsland verbindt zich de volle waarde te erkennen van alle verdragen of overeenkomsten die de verbonden en geassocieerde mogendheden zouden sluiten met de staten die zich gevormd hebben of zich zullen vormen op het gehele of gedeeltelijke grondgebied van het vroegere Russische keizerrijk, zoals het de 1^e augustus 1914 bestond, en de grenzen van deze staten, zoals ze op die wijze zullen vastgesteld worden, te erkennen.